

ŠIBENSKI LIST

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

BROJ 266 — GOD. VI.

ŠIBENIK, 16. LISTOPADA 1957.

IZLAZI SVAKE SRIJEDE

Naša Republika između izbora

Uloga vijeća proizvođača naročito će doći do izražaja u konkretnoj primjeni naše ekonomske politike

Intervju s Jakovom Blaževićem, predsjednikom Izvršnog vijeća NR Hrvatske

Kroz nekoliko dana birači naše Republike izlaze na izbore da odrede odbornike, koji će u idućem periodu voditi brigu o daljnjem razvoju njihovih općina, kotara i čitave šire zajednice.

Uspjehi, koje su narodni odbori postigli u posljednje četiri godine ubrajaju se u red novih, značajnih pobjeda radnih ljudi naše zemlje na svim područjima privrede, politike i društvene djelatnosti.

Da se ovi rezultati što jače istaknu, predsjednik Izvršnog vijeća Jakov Blažević dao je za lokalnu štampu i Radio Beograd izjavu, u kojoj je odgovorio na postavljena pitanja.

PITANJE: Molim Vas, družo predsjedniče, da nam u nekoliko riječi prikazete opći privredni razvitak Hrvatske od posljednjih izbora narodnih odbora do danas i što je uslovilo taj razvitak?

ODGOVOR: Najmarkantnijim objektima i ciframa skicirao bih naš dosadašnji uspon u privredi i time proširenje baze i okvira, u kojima se razvija naše društvo. U ovom razdoblju od 1952. do 1956. u NR Hrvatskoj porasla je industrijska proizvodnja za 56 posto.

Ovakav porast proizvodnje omogućili su s jedne strane novoizgrađeni kapaciteti, zatim rekonstrukcija i proširenje kapaciteta nekih industrija, te bolja opskrbljenost sirovinama i pogonskim materijalom. Tako je u ovom periodu od značajnijih objekata dovršena Željezara i valjaonica u Sisku, Rafinerija nafte u Sisku, tvornica turbina u Karlovcu, tvornica vijaka u Kninu, Valjaonica aluminijskih i tvornica ferolegura u Šibeniku, Tvornica precizne mehanike u Zadru, Tvornica stakla u Puli i t. d.

Izgrađeno je nekoliko objekata za

preradu ribe, industrijsku preradu vina, mlijeka, voća, mesa i t. d. Rekonstruirane su tvornice cementa, čime im je povećan kapacitet za oko 300.000 tona, izgrađeni su i rekonstruirani industrijski objekti prehrambene industrije, te neki kapaciteti industrije drva i tekstila. Rekonstrukcijom brodograđevne industrije, koja je u toku, povećat će se proizvodnja ove industrije za 100 posto.

U ovom periodu industrija je znatno proširila asortiman svojih proizvoda, počev od onih potrebnih za kućanstva do velikih turbina snage 32 MW, generatora do 50 MW, diesel-motora, diesel-lokomotiva, brodova trampera do 12000 brt i tankera do 32.000 brt itd.

Naravno, da porastom proizvodnje raste i robni promet. Struktura se izvoza, koji se povećao za 84 posto, stalno mijenja u korist izvoza industrijskih artikala i to polufabrikata i finalnih proizvoda, a sve manje se izvoze sirovine.

Mogao bih nabrojiti još raznih pokazatelja o našem razvitku, ali je i ovo dosta za bitnu i kratku skicu. Najkraće rečeno, u čemu zaostajemo prema općem razvitku jeste relativno zaostajanje izgradnje kapaciteta proizvodnje elektroenergije, dok je sklopljenje stručnih, prvenstveno tehničkih kadrova, još akutniji problem.

U zadnje vrijeme se struktura investicija mijenja. Ipak smo još daleko od optimalnog odnosa građevinskih investicija prema montaži i opremi. Daje je relativno investiranje u tzv. neprivredne investicije, iako se o tim neprivrednim investicijama dosta diskutira, više puta bez dovoljnog poznavanja njihove neophodnosti za sve veće potrebe našeg društva.

Društvene aktivnosti se sve više razvijaju. Radnički savjeti i komunalne zajednice razvijaju stvaralačku i sve siru inicijativnost i aktivnost radnih ljudi na svim poljima privrede, a i ostalih djelatnosti.

Snazan poticaj o ovakvoj aktivnosti i rezultatima dan je sve većim prenošenjem nadležnosti i ovlastenja na lokalne i privredne organizacije i proširenje materijalne baze narodnih odbora. Sredstva narodnih odbora u budžetima i budžetskim fondovima rasla su mnogo brže nego sredstva Republike srazmjerno sve većoj ulozi narodnih odbora u našem društvenom uređenju.

Samoinicijativnost u rješavanju tzv. lokalnih problema, vidi se iz neobično velikog porasta fakultativnih prihoda narodnih odbora, to jest, raznovrsnih oblika dobrovoljnog materijalnog učesća građana u rješavanju njihovih problema kroz razne vidove samodoprinosu, prireza i t. d. Ti su prihodi samo od 1955. do 1957. porasli za oko pet puta i danas već predstavljaju iznos od preko pet milijardi dinara.

Naslanjanje narodnih odbora kao plenum i njegovih organa na društvene organe i organizacije i same građane u proizvodnji pojedinih zadataka mora postajati sve više metod rada narodnih odbora kao organa vlasti i predstavnika komunalne zajednice, a taj put ujedno predstavlja najbolju garanciju za uspjeh i pokretanje društvenih snaga i van užeg aparata vlasti.

Efikasnost, naime, našeg komunalnog sistema, sastoji se u razvijanju raznovrsnih aktivnosti, u čemu prvenstvenu ulogu svjesne i organizatorske akcije imaju kotarski narodni odbori prema našim komunama. Tu treba, naročito negdje, ispravljati tendencije da se u kotare akumuliraju kompetencije koje treba na bazi široke društvene samouprave prenositi na komune.

U zadnje vrijeme smo dosta diskutirali sa kotarima o ulozi komununa u vezi pitanja njihove veličine, materijalnih sredstava i t. d. Došli smo do principijelnog zaključka, da je bitno od komunune učiniti živu ćeliju našeg društvenog uređenja, koja će sa što više samostalnosti okupljati ljude na rješavanju svojih briga oko školstva, zdravstva, tzv. sitne privrede itd. Došli smo do zaključka, da kurs na velike općine nosi često u sebi bitno nerazumijevanje uloge komununa i da se kroz nebitne kriterije gubi osnovni smisao.

U vezi s naprijed rečenim htio bih nešto reći i o našoj poljoprivredi. Početni uspjesi u poljoprivredi su postignuti; neki kotari i općine su zaista, ono što se kaže

Dr. Ivan Ribar govorio na predizbornoj skupini u Kninu

Narodni poslanik dr. Ivan Ribar odazivajući se pozivu Općinskog odbora SSRN, održao je 11. oktobra u Domu JNA u Kninu pred velikim brojem prisutnih građana, govor o značenju i važnosti predstojećih izbora.

U svojem izlaganju narodni zastupnik dr. Ivan Ribar, između ostalog, je rekao, da su predstojeći izbori logičan nastavak zahtjeva i težnji naših radnih ljudi i da će se na izborima za nova općinska vijeća i vijeća proizvođača potvrditi sve ono što se još započelo stvarati i graditi u prvim danima Narodne revolucije u pogledu borbe za izgradnju narodne vlasti i oblika socijalističke demokracije.

Ovi izbori su važni, u nastavku je rekao dr. Ribar, i ne samo ovi, već i svi raniji od najnižih do najviših organa vlasti. Svi naši izbori znače i značili su potvrdu tekovina Narodne revolucije, a osnivali su se na težnji narodnih masa. Razvoj organa vlasti kretao se na tom putu od osnivanja prvih narodno-oslobodilačkih odbora, zasjedanja AVNOJ-a u Bihaću i Jajcu, do saziva Ustavotvorne skupštine i dalje. To je bio revolucionaran put izgradnje narodne vlasti, a od toga puta ne može biti ni danas odstupanja.

U nastavku svog izlaganja drug Ribar je govorio o liku i dužnosti odbornika, o radu i poslovanju budućih narodnih odbora. Od novih odbornika traži se upornost u radu i veliko zalaganje i da budu u stalnom kontaktu sa biračima.

Naša omladina se i ranije isticala u svim akcijama, pa se i sada od nje očekuje, da bude značajan faktor u životu i radu komununa.

Dalje se dr. Ribar osvrnuo na ulogu Socijalističkog saveza i drugih društvenih i privrednih organizacija. Od njih se očekuje najveća suradnja i pružanje pomoći narodnom odboru.

Od zadruga se također mnogo očekuje. One treba da osposobljavaju svoje članove i ostale samostalno poljoprivrednike i da pronalaze forme kooperacije. Narodni odbori i organizacije SSRN treba da pomognu zadrugama u traženju oblika te kooperacije, a takvih oblika ima mnogo.

Veliku važnost treba dati prosječivanju sela i nastojati da se ona kulturno i ekonomski podižu. Potrebno je boriti se za socijalističke odnose na selu.

Na području kninske komunune postignuti su značajni uspjesi. To su velike stvari. Sada pred narodnim odborom stoje novi i složeni zadaci, ali složan i skladan rad svih faktora, organa vlasti, svih političkih i privrednih organizacija omogućit će da se savladaju sve prepreke, što će pridonijeti daljem napretku i procvatu naše komunune, završio je dr. Ivan Ribar, koji je na kraju svog izlaganja bio srdačno pozdravljen.

POLITIČKI ZBOR U STANKOVcima

U jeku predizborne kampanje, Stankovce je posjetio dr. Ivan Ribar. To je prvi visoki gost, koji je poslao oslobodjenicu posjetio ovo ustaničko mjesto. Dočekan od velikog broja mještana i burno pozdravljen, održao je duži govor. Govorio je o borbi dotičnog kraja kroz NOB, te o komunalnom sistemu uopće. Između ostalog, rekao je: »Kod vas je postojalo borbeno jedinstvo u toku Narodne revolucije i vaše selo je bilo utocište narodnim borcima na cijelom ovom području. Služili ste kao primjer jedinstvene borbe, a vjerujem, da ćete tu jedinstvenost pokazati i sada na predstojećim izborima. Vodite računa o kandidatima i birajte ljude, koji će gledati opće interese, a ne lične. Posebnu pažnju posvetite omladini. Neka omladina bude pokretač svakog rada.

Visoki gost je obišao voćnjake i tom prilikom je izrazio svoje divljenje riječima: »Zadivili su me vaši zadrugni voćnjaci. U njima leži veliko bogatstvo. Vasa zadruga zaslužuje posebno priznanje. Na zadrugu se valja osloniti i prihvatiti zadrugni život. Po održanom govoru mještani su se intenzivirali za mnoga pitanja.

P. Radica

Narodni zastupnik dr. Ivan Ribar među šibenskom omladinom

Prilikom otvaranja omladinske katedre pod nazivom »Tribina mladih«, u nedjelju je u svečanoj sali gimnazije omladinca Šibenika govorio dr. Ivan Ribar.

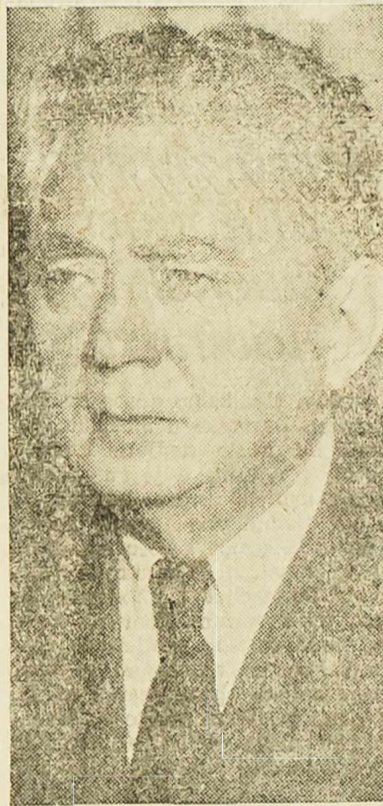
— Stupio sam u bliži kontakt s komunističkom omladinom 1957. godine posredstvom moga sina Lole — kazao je drug Ribar — te od tada budno pratim rad i ulogu omladine u stvaranju nove Jugoslavije i poslijeratne izgradnje.

U daljem izlaganju drug Ribar se osvrnuo na rad predratne napredne omladine, na dane kad ista kida s legalnošću prelazeći u ilegalnu borbu protiv nenarodnih režima stare Jugoslavije, pa je nastavio:

— Omladina je bila glavni pokretač demonstracija 27. marta 1941. godine. Ona je u NOB-i bila glavni oslonac Komunističkoj partiji. Poslije rata ponovno je manifestirala svoju sposobnost u izgradnji zemlje.

— Zadatak je omladine da se i dalje bori za izgradnju socijalizma, da sudjeluje u radu narodnih odbora komununa i radničkih savjeta jer je to rezultat borbe i stvaranja Narodne omladine. Obraćajući se omladini on je rekao: Mnogo je zadataka s kojima se morate upoznati, upoznati se i sudjelovati u radu. Želim da s puno elana i borbenog jedinstva pristupite našoj borbi za izgradnju socijalizma — ovim riječima završio je izlaganje drug Ivan Ribar.

Poslije govora dra. Ribara centralno omladinsko kulturno-umjetničko društvo izvelo je vrlo uspješni program nacionalnog folklor. S ovom manifestacijom udareni su temelji novog vida rada s omladinom grada Šibenika, koji će se očitovati u »Tribini mladih«. (N.S.)

Svečanost u Bilicama

U Bilicama je u nedjelju u svečan način proslavljena 15-godišnjica odlaska prve grupe od 172 Biličana u partizane. Prazničko raspoloženje trajalo je čitavi dan, a u poslijepodnevnom satima pred

sipenikom palim borcima održan je svečani miting. Na improviziranoj ukrašenju tribini, pored narodnog poslanika dra Ivana Ribara, nalazili su predstavnici vlasti, političkih i društvenih organizacija, te prvoborci Bilica i okolnih sela. Svečanost je uveličala šibenska narodna glazba. Svečanom zboru prisustvovao je velik broj ljudi iz Bilica, Dubrave, Rakova Sela, Rasline i Šibenika.

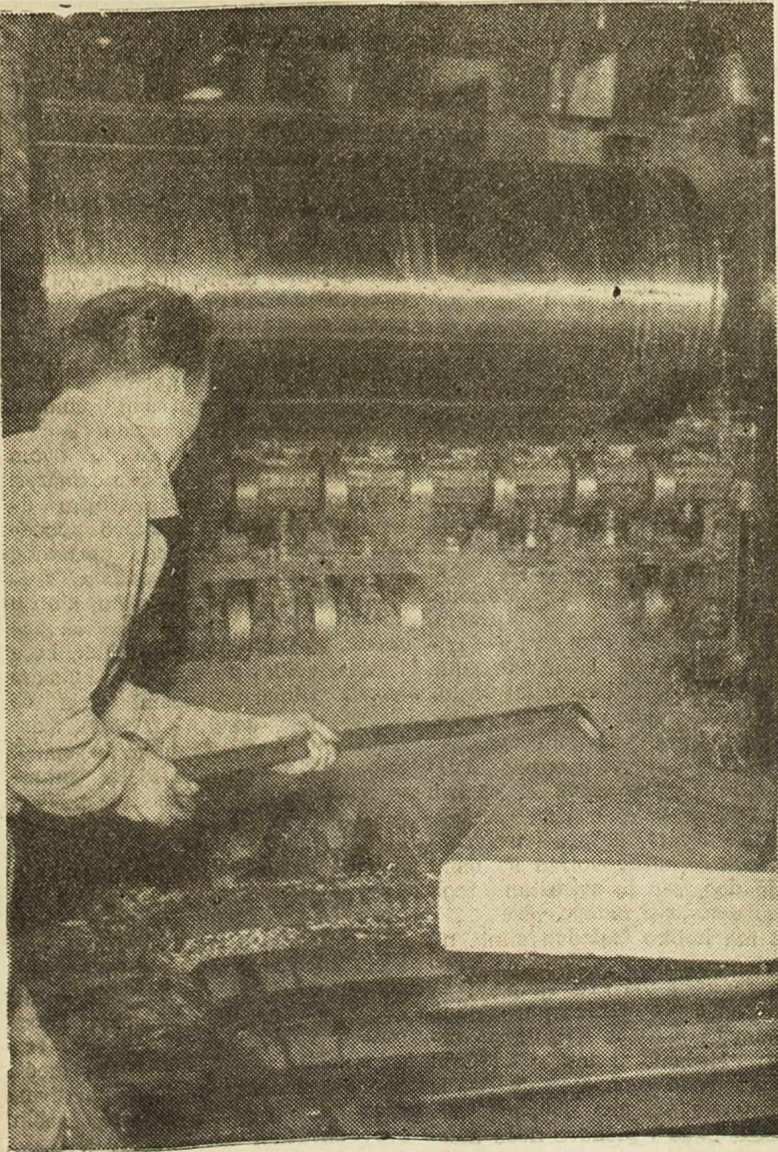
Predsjednik organizacije Saveza boraca NOR-a Bilica Dane Slavica otvorio je svečani miting, a nakon toga je minutom šutnje odana počast palim borcima. Zatim je u svom govoru, koji je održao drug Ivan Ribar, evocirao uspomene iz slavni dana NOB-e, a potom je istakao značenje predstojećih izbora za nove odbore narodnih općina. Na kraju je dr. Ribar govorio o našem komunalnom sistemu i o uređenju spomenika palim borcima. Nakon održanog mitinga uslijedilo je narodno veselje koje je potrajalo do kasnih večernjih sati.

Položeni vijenci na grobove palih omladinaca

15. o. m. j. navršilo se 16 godina od dana, kad su fašistički osvajači na svirep način lišili života šestoricu omladinaca, prvoboraca: Bujas Matu, Višić Blaža, Junaković Dragomira, Lasić Ivicu, Vrljević Duška i Belamarić Antu. Na groblju se okupilo oko stotinjak građana, roditelja i predstavnika narodne vlasti, koji su minutom šutnje odali počast palim borcima.

Uz zvukove posmrtnog marša na grobove su položeni vijenci, u znak sjećanja i zahvalnosti, koju im dugujemo za njihovu veliku žrtvu.

Svi na izbore!

Intervju s drugom Jakovom Blaževićem

(Nastavak sa 1. strane)

Radi se tu o ljudima organiziranim na djelu socijalizma, pa zato razvijanje socijalističke demokratičnosti, borbe protiv lične samovolje pojedinaca i grupa, koji »bolje« — kako oni pogrešno misle — znaju od čitavog kolektiva i td., još je važniji posao vijeća proizvođača.

Ovaj problem demokratičnosti — kojim tempom se ona izgrađuje, na kojim principima, da ona degenerira i ne postane nečija »demokratičnost«, mimo zakonom određenih organa, velik je posao svih naših organizacija.

A zato treba život poznavati iz bliza i trajno se njime baviti.

Odgovarajući na drugi dio vašeg pitanja, ukratko bih rekao ovo:

U našoj Republici dosada je bilo 69 vijeća proizvođača u pretežno razvijenijim općinama. Vijeća proizvođača, kako kotarska tako i općinska, predstavljaju proširenje prava neposrednih proizvođača u upravljanju proizvodnjom i raspodjelom društvenog produkta i njihovim svestranim utjecajem na razvoj, u prvom redu, privrednog života komune.

U proteklim periodu, naročito kotarska vijeća proizvođača, po-

stigla su svoju samostalnost i već zrelo i temeljito razmatraju bitna pitanja rada privrednih organizacija, privrednih planova i uopće privrednih problema na svom teritoriju. U općinama je njihova aktivnost kao šireg predstavništva proizvođača u manjoj mjeri razvijena nego u kotarima, iako je u razvijenim privrednim općinskim centrima njihova djelatnost pokazala mnoge korisne rezultate. Slabijom aktivnosti rada vijeća proizvođača donekle je smetalo i pitanje nedovoljne nadležnosti općina na području privrede i relativno uske materijalne baze općina. U procesu sve većeg jačanja kompetencija i materijalne baze općina njihova aktivnost može i treba da dođe do sve većeg izražaja.

Uloga vijeća proizvođača u budućnosti naročito će doći do izražaja u konkretnoj primjeni naše ekonomske politike na usklađivanje razvoju svih oblika privrednog života, a naročito društvenog i životnog standarda i u vezi s time razvijanje one, na oko sitne, a u stvari važne inicijative i pronalazanja izvora za stvaranje društvenokomunalnih i ostalih pogodnih uslova života i rada radničke klase i radnog građanstva uopće. sp.

Narodno sveučilište Šibenik

Pojačat će se djelatnost

U novoj predavačkoj sezoni šibensko Narodno sveučilište za razliku od ranijih godina znatno će pojačati svoju djelatnost. Ono je već donijelo program rada za ovu godinu. Ova kulturna institucija, koja ima širok krug ljubitelja u našem gradu, odlučila je angažirati naše najpoznatije stručnjake. Tako je u prvom planu osiguran dolazak sveučilišnog profesora dra. Iva Rubića i prof. Zorana Palčoka, koji će do kraja ove godine održati nekoliko predavanja. Narodno sveučilište namjerava održavati stalnu vezu sa splitskim Narodnim sveučilištem i Domom JNA u Šibeniku. Naime, njihovi predavači nastupat će ujedno i u šibenskom Narodnom sveučilištu. U toku ove sezone Narodno sveučilište će za građane Šibenika i za seosko stanovništvo organizirati niz kinopredstava, za koju će svrhu koristiti kinoprojektor koji posjeduje NO šibenske općine.

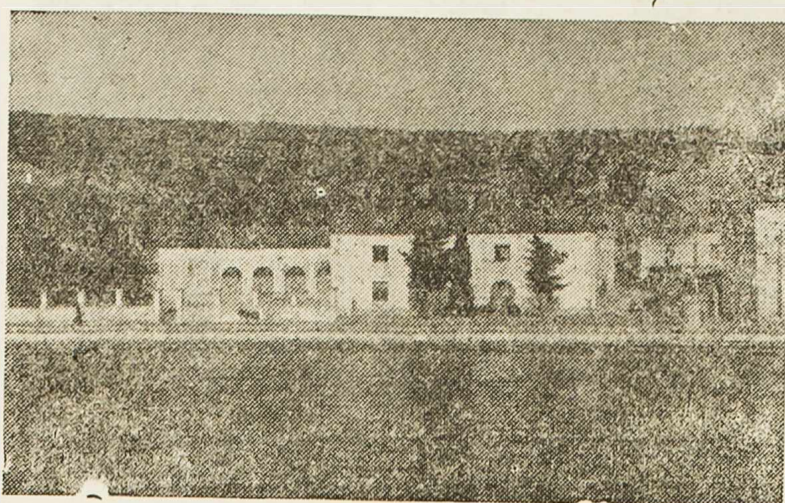
Predavačka sezona već je započela predavanjima koje je održao prof. dr. Dragan Zbožinek iz Zagreba. Posjetom na tim prvim predavanjima možemo zaista biti zadovoljni. Preko hiljadu ljudi slušalo je izlaganje dra. D. Zbožineka.

Od uprave Narodnog sveučilišta doznajemo da u nastupajućoj sezoni u vezi sa radom ove institucije ne će biti nekih naročitih problema, kao što je bio slučaj u predašnjim sezonama. Pitanje koje je mučilo odgovorne u Narodnom sveučilištu, ove godine ne će predstavljati problem. Naime, u priličnoj mjeri osigurana su materijalna sredstva, tako da će budući rad ovog sveučilišta teći bez nekih na-

ročitih teškoća. Ipak još uvijek glavni i jedini problem i nadalje ostaje nedostatak prikladne dvorane za održavanje predavanja. Jer kad bi sveučilište posjedovalo jednu takvu dvoranu sigurno je, da bi njegovo djelovanje bilo drugačije organizirano, da bi se ono veoma povoljno odrazilo na cjelokupnu predavačku djelatnost. (J)

Predizborna aktivnost šibenskih novinara

Članovi sindikalne grupe Društva novinara Hrvatske u Šibeniku, posjetili su prošle nedjelje Pirovac, Murter i Tijesno, gdje su održali veoma uspjele usmene novine. To je bio ujedno prvi javni nastup članove te grupe, koju su sačinjavali novinari »Vjesnika«, »Slobodne Dalmacije« i »Šibenskog lista«. Na programu usmenih novina, pored ostalog, iznijeto je značenje listopadskih izbora za narodne odbore općina, zatim međunarodna politička situacija, kronika tješćanske općine i intervju sa predsjednikom NO-a općine Radom Dobrovićem. Nastup šibenskih novinara naišao je na veoma dobar prijem kod slušalaca u spomenutim mjestima. U Pirovcu je bilo prisutno 120 lica, u Murteru oko stotinu, dok je u Zadružnom domu u Tijesnom prisustvovalo preko 250 mještana.

Tijesno

Kronika općine Tijesno

Na predizbornoj skupi koji je održan u Tijesnome u prisustvu predstavnika političkih i društvenih organizacija, te privrednih i proizvodnih rukovodilaca tijesnjanske općine, predsjednik Kotarskog odbora SSRN Josip Ninić iznio je najnoviju unutrašnju i vanjsku političku situaciju, osvrnuvši se posebno na značenje predstojećih izbora za narodne odbore općine.

Savezno Izvršno vijeće odobrilo je prvi dio kredita u iznosu od 78 milijuna dinara za potrebe rekonstrukcije brodogradilišta »Ivo Vodopija Srećko« u Betini. Rekonstrukcija će se odnositi na preorijentiranje djelatnosti poduzeća od drvenih na proizvodnju drvenozeljeznih plovnih jedinica.

Poljoprivredna zadruga u Pirovcu započela je radove na izgradnji jedne upravne zgrade, za koju svrhu je osigurana svota u vrijednosti od 9 milijuna dinara.

Turističko društvo u Pirovcu odlučilo je izraditi perspektivni plan razvoja svoga mjesta. U prvom planu je uređenje plaže, za koje će se utrošiti oko 1 milijun Din.

U predjelu Hramine u toku su radovi na uređenju kupališta, za što je inicijativu dalo Turističko društvo u Murteru, koje u posljednje vrijeme pokazuje priličnu aktivnost. Ono je već osiguralo financijska sredstva, dok će jednim dijelom u vidu dobrovoljnih radova aktivno sudjelovati i tamnošnje stanovništvo.

Nedavno je u Murteru osnovano DTO »Partizan«. Za početak djelatnosti ovog mladog društva postoje novčana sredstva koja će se upotrebiti za nabavku rekvizita i sprava.

Požar u Žažviću

U subotu navečer pojavio se požar na poljoprivrednom dobru »Vrane« u Žažviću. Požar je zahvatio zgradu na kojoj je pričinjena šteta u visini od 1 milijun dinara. Okolni seljaci uspjeli su sami zagasiti požar i spasiti jedan dio inventara, koji se nalazio u zgradi. Organi Sekretarijata za unutrašnje poslove vode izvide da bi ustanovili kako je došlo do požara.

POSPJEŠITI POPRAVAK TRAFOSTANICE U CRLJENIKU

Prije mjesec dana strahovito nevrijeme vladalo je nad područjem sela Crljenik, kada je od udara groma oštećena postojeća trafostanica. Od toga vremena selo je ostalo bez struje. Do danas međutim, ništa se nije poduzelo da se popravi nastali kvar. Bilo bi krajnje vrijeme da mjerodavni faktori izvrše popravak transformatora koji je pregorio.

Dobar rad omladine Učiteljske škole

Omladinska organizacija na Učiteljskoj školi spada među najaktivnije u šibenskom kotaru. Organizacija posjeduje šest zastavica i isto toliko trofeja za primjerno zalaganje i sudjelovanje na dobrovoljnim radnim akcijama. Ansambl šibenskog Kazališta lutaka najvećim dijelom sačinjavaju baš učenici ove škole. Oni aktivno sudjeluju u Centralnom omladinskom društvu, kao i u Narodnom kazalištu. Dramska i folklorna sekcija obišle su više sela u okolici Šibenika, dok literarna sekcija izdaje časopis »Rad« u kojemu se objavljuju raznovrsni napisi. Velik broj članova ove organizacije suraduje u lokalnom listu i u omladinskim časopisima. (SG)

IZ STRMICE

Odavno se osjećala potreba za postojanjem jedne pekarnice koja bi snabdijevala kruhom radnike i stanovništvo sela Strmice. U tu svrhu je Opća poljoprivredna zadruga u Strmici osigurala odgovarajuća materijalna sredstva za izgradnju pekarnice, pa su ovih dana započeli radovi koji će za kratko vrijeme biti dogotovljeni. Inicijativa i pomoć mjesne zadruge toplo je primljena kod ovdašnjeg stanovništva. (MM)

Jedan od gorućih problema Strmice je pomanjkanje mesarnice. Kako doznajemo, postoje izgledi da se to pitanje uskoro riješi. Dosad su mještani Strmice nabavljali meso u Kninu, zbog čega su imali dosta teškoća. Naime, bilo je dana kada je selo ostajalo bez svježeg mesa. (MM)

Aktivnost SK na kistanjskoj općini

Do predstojećih izbora dijeli nas svega nekoliko dana, a da bi izbori bili što uspješniji, poduzete su sve mjere političkog djelovanja, sa svim društvenim organizacijama, te organizacijama SSRN i SK.

Izvršene su sve tehničke pripreme i izabrani birački odbori.

PROSLAVA »DJEČJE NEDJELJE« SVEČANO OBAVLJENA

Na području općine Kistanje, na veoma svečan način proslavljen je »Dječji tjedan«. U tu svrhu općinski odbor društva »Naša djeca« putem škola raspodao je prigodne markice, a učitelji su u svim školama dječji održali prigodna predavanja, što je na djecu ostavilo vrlo lijep utisak. (B. P.)

Strani predstavnici turističkih biroa posjetili Šibenik

U nedjelju su u Šibeniku boravili predstavnici turističkih agencija iz Švicarske, Švedske, Engleske i Danske. Zastupljene su bile najjače agencije ovih država kao: »Globus«, »Lozana«, »Cosmos travel«, »London«, »Nordisk Resebyro«, »Stockholm«, »Dansk Rejsebuureau« i »Kopenhagen«. Ovo putovanje predstavnika stranih turističkih agencija organizirao je »Putnik« Slovenija na relaciji Ljubljana — Zagreb — Sarajevo — Dubrovnik, te uz dalmatinsku obalu do Bleda, radi sklapanja ugovora za razmjenu turista u 1958. godini. Među Englezima bio je prisutan dopisnik »Sandy Observer« mrs. Diana Peter, koja će objelodaniti utiske s putovanja u engleskoj štampi. Svi prisutni predstavnici ushićeni su prirodnim ljepotama naše zemlje, a naročito su povoljno ocijenili da se primljena kod ovdašnjeg stanovništva. (ŠN)

Povodom 16-godišnjice strijeljanja šibenskih omladinaca

Bilo je hladni jesenski dan, u srcu našem bol i strepnja, i mržnje što ključa, ko krv vrela u mladim grudima.

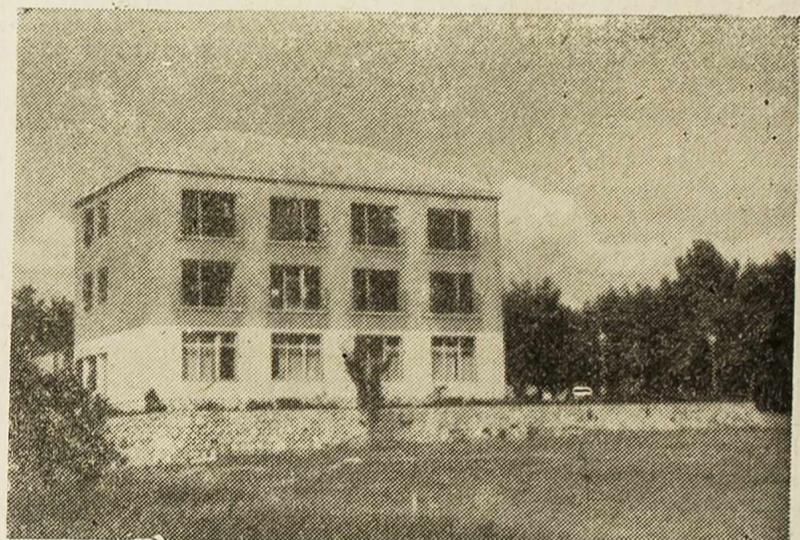
Prezreli ste život i mladost sa pjesmom slobodi, u smrt pošli junačkom smrću, hrabro ste pali i život svoj za domovinu dali.

Vjerovali ste u bolji život i čovjeka radnika, borili se hrabro, noseći visoko barjak Lenjina.

Znali ste da će niknuti iz te krvi sunce i sloboda, objasniti zgarista svagdje sa jamama prerano ugašenih života.

Prošao je taj mučni dan, naraštaj će pamtiti likove Vaše, Znažite, Vi niste uzalud pali ginući za prava čovjeka, bratstvo i jedinstvo ste kovali.

Prvi ste primjer u našem gradu, silni i snažni iz radničke krvi, odgajani slavnim partijom, u smrt, za slobodu radnika pali ste primjerom prvi. (D.)

Vodice

MI BUDUĆI PUTNICI SVEMIRA

Rada se dan, kao što se rada i čovjek, on ima svoj krsni list, svoje muzevno doba, svoju osmrtnicu. To su njegova jutra, njegovi prvi koraci, njegovo podne kad hoda muzevno uzdignute glave, njegovi sutoni, kad umire pogrugen ostavljajući za sobom nagrobnu ploču s uklesanim datumima, koji govore jezikom uciviljenih, zapisan u svim kalendarima i udžbenicima za historiju.

Pa ipak ima dana koji se, kao i čovjek od čovjeka, u mnogočemu razlikuje jedan od drugoga; razlikuju se po presudnim događajima, po značajnim otkrićima — koja nagovješćuju veliku prekretnicu u ljudskom razvoju. . . . Štaviše, ponekad takvi krupni datumi stavljaju svoj pečat na čitav tok zbivanja u dalekoj budućnosti.

Jedan od takvih svijetlih dana jeste i četvrti listopad godine 1957. — kad je čovjek postao kormilar i gospodar planete i vasione.

Devet stotina kilometara nad našom zemljom kruži jedna nova zvijezda, stvorena ljudskim genijem u susret neizmjenjnim prostranstvima svemira koji je oduvijek privlačio ljudsku maštu. Ona se kreće po »strogo utvrđenom« redu plovidbe. Redaju se gradovi i kontinenti: 008 Kalkuta, 04 Pe-

king, 07 Vašington . . . Zatim dolaze: London, Zagreb, Moskva, Ulan-Bator . . . Beskrajna vrpca kretanja . . .

Nekada su nam govorili: »O kako si, čovječe, ti zemaljski crve, beznakašan u odnosu na Sunce i Mjesec . . .« — Tada smo strahovali od gromova — tih »vatrene bijelaca svetitelja Ilije«. Jedna ugasla zvijezda označava je, u krhkoj čovječjoj svijesti nečiju neizbježnu smrt, meteori su za nas bili strašna božanstva pred kojima smo padali na koljena. Drhtali smo i molili se, spremni da trapimo svoje tijelo radi grijeha, koji nikada nismo počinili. Međutim, čovjek današnjice, oslobođen predrasuda i okova mraka, svojom umnom snagom permanentno ruši mitove, u ognju nauke spaljuje stare vrače . . . I kao da mu se beskrajno žuri vječito ispituje i stvara, putuje i usavršava, vječito nezadovoljan s onim što je dao, jer je svijestan toga da može stvoriti mnogo više.

No ma koliko izgledali silni ne možemo a da istovremeno ne strepimo za našu vlastitu sudbinu, za sudbinu naše civilizacije u cjelini, jer nam se nameće neizbježno pitanje: Hoćemo li biti u stanju obuzdati našu mržnju koja nas s vremena na vrijeme obuzima, naš rušilački bijes i plodove naše nau-

ke, naših naučnih dostignuća uživati u punoj mjeri, ili ćemo opijeni svojom pobjedom, zasljepljeni ideološkom i rasnom mržnjom — sva ta dostignuća upotrebiti u rušilačke svrhe, kad će se čovjek grčiti u krvi i prašini uništen svojom vlastitom pesnicom?!

Možda je, uostalom, u ovom presudnom času, kad radioamateri čitavog svijeta hvataju svojim aparatima signalne znakove upućene sa prvog zemljinog umjetnog satelita grijeh biti pesimista. Vjerujemo da će čovjek biti u stanju stvoriti svoje veliko Sutra sa zajedničkim jezikom svih ljudi, bčja i rase, veliko po svojim ljudskim ostvarenjima, po pjesmi koja će se istovremeno pevati na svim kontinentima. Zato neka to veliko Sutra dođe što prije. Neke interplanetarni brod sutrašnjice povede naše potomstvo na mjesecove orbite, a ugasli Marsovi vulkani neka ponovo zatutnje svojom paljbom u čast čovjeka — pobjednika. Umjesto ratnih krikova neka se na našim polaznim stanicama za interplanetarni let čuju poklici: Kartu više!, — i bit ćemo sretni. A kad će naše veliko Sutra postati veliko Jučer, ono će i tada služiti kao mjerilo naše moći, kao svjedočanstvo, kao pozitivan uteg na vagi naše svijesti, naših sveobuhvatnih htijenja. P. B.

IZ ZEMLJE I SVIJETA

PREDSJEDNIK TITO IZJAVIO je da lansiranje vještačkog zemljinog satelita predstavlja trijumf sovjetske nauke i najkрупniji doprinos naučne misli u svijetu.

PREDSJEDNIK TITO PRIMIO JE AKREDITIVNE novog sovjetskog ambasadora u Beogradu Ivana Zamčevskog.

HRONOLOGIJA DOGAĐAJA PREDSTAVNIK DRŽAVNOG SEKRETARIJATA za inozemne poslove izjavio je da Jugoslavija sa simpatijama gleda na indijski prijedlog za proširenje Komisije i Potkomiteta UN za razoružanje.

PREDSJEDNIK AJZENHAUER OBAVIJESTIO je japanskog premijera da SAD ne namjeravaju da obustave eksperimentalne nuklearne eksplozije, jer bi to bilo opasno za SAD u uslovima nepostojanja efikasne kontrole.

SUD U MITROVICI OSUDIO MILOVANA ĐILASA na 7 godina strogo zatvora, odnosno na 9 godina uključujući i raniju kaznu.

SAUDIJSKA AMBASADA U JORDANU objavila je saopćenje da Saudijska Arabija nije prihvatila Aizenhauerovu doktrinu o Srednjem Istoku.

U SOFIJI JE POTPISAN JUGOSLAVENSKO-BUGARSKI trgovinski sporazum.

ODBOR ZA PRIVREDU SAVEZNE SKUPŠTINE donio je odluku da se 450 milijuna dinara iz rezervi Federacije izdvoji kako bi se ove godine upotrebilo za isplatu državnih obveznica za eksproprirano imovinu.

KOMUNISTIČKA PARTIJA Francuske predložila je svim lijevim strankama održavanje konferencije radi zajedničkog rješavanja političke krize u zemlji.

JUGOSLAVENSKI DELEGAT AŠER DELEON govorio je na IV. kongresu Svjetske sindikalne federacije u Lajpcigu.

DR. JOZA BRILEJ GOVORIO je u Drugom komitetu Generalne skupštine o mogućnosti dalje aktivnosti UN na ekonomskom planu. Istog dana završena je opća debata u Generalnoj skupštini.

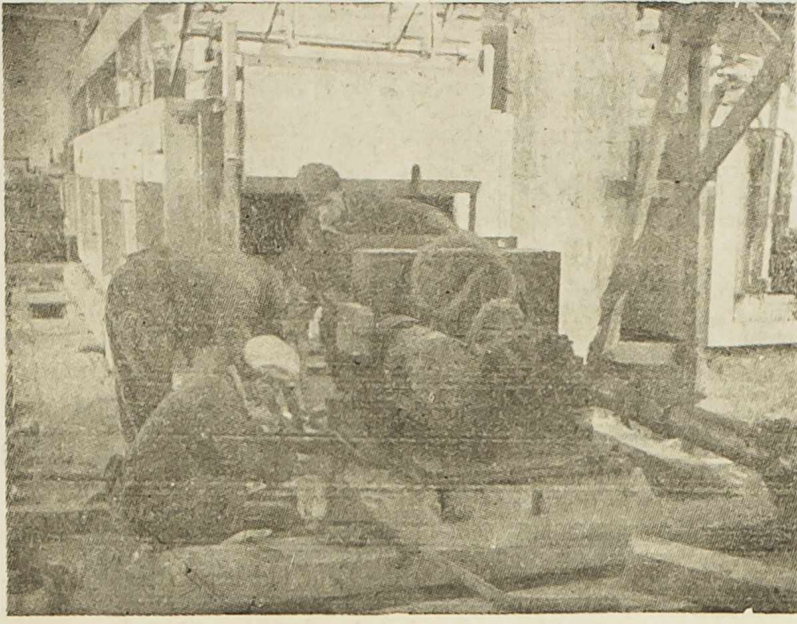
NA KONFERENCIJI ZA ŠTAMPU U BEOGRADU, Mijalko Todorović govorio je o nacrtu Zakona o raspodjeli ukupnih prihoda privrednih organizacija.

AMERIČKI MINISTAR DALES izrazio je spremnost SAD da sa SSSR diskutiraju o međunarodnoj kontroli vasioniskih projektila.

SIRIJA JE OBAVIJESTILA UN O KONCENTRACIJI turskih trupa na tursko-sirijskoj granici i, također, uputila Ankaru protestnu notu.

POLITIČKI KOMITET GENERALNE SKUPŠTINE počeo je razmatranje problema razoružanja. Govorili su predstavnici SAD, Japana i SSSR.

BIVŠI FRANCUSKI PREMIJER MANDES-FRANS izjavio je da je prijedlog Tunisa za održavanje četvorne konferencije o Alžiru (Tunis, Maroko, Alžir, Francuska) najbolji put za rješavanje alžirskog problema.

Analitička procjena radnih mjesta u našim privrednim poduzećima

Na inicijativu Sekretarijata za rad Narodnog odbora kotara Šibenik održan je u četvrtak 10. o. mj., u prostorijama Društvenog doma, sastanak predstavnika i privrednih rukovodilaca privrednih organizacija kotara, na kojem se raspravljalo o dosadašnjem radu na provođenju analitičke procjene radnih mjesta.

Poslije uvodne riječi potpredsjednika NO-a kotara Miroslava Kuhača, u kojoj je iznio značenje i važnost analitičke procjene radnih mjesta u poduzećima s obzirom na povećanje radne produktivnosti, pristupilo se diskusiji, u kojoj su pojedini predstavnici poduzeća iznosili dosadašnje rezultate iz rada na provođenju tog važnog zadatka. Istaknuto je, da je dosadašnji posao na analitičkoj procjeni radnih mjesta tekao dosta sporo. Za to je postojalo više objektivnih razloga, koji su izneseni na ovom sastanku. Neka pak poduzeća s u-

spjehom su završila sav taj posao, a velik broj poduzeća nije još do danas izvršio niti 50% obavljenog posla. Razlozi za takvo zakašnjenje leže i u očekivanju potrebnih uputstava koja su pojedina poduzeća zatražila od strane svojih strukovnih saveza. Sve u svemu, a što je konstatirano i na sastanku, većina privrednih organizacija s ovog područja nije izvršilo svoj zadatak u određenom roku. Budući da je krajnji rok za izvršenje tog posla 31. o. mj., to je preporučeno svim privrednim organizacijama da angažiraju sve snage kako bi sav taj posao navrijeme bio obavljen. Odlučeno je da se još jedan takav sastanak održi 25. o. mj., kako bi se proanaliziralo postojeće stanje.

U nastavku rada ovog sastanka raspravljano je pitanje zapošljavanja invalida rada kojih je na ovom području priličan broj. U vezi s tim pitanjem doneseni su neki određeni zaključci. (J)

Zabilježeno na sastanku Društva knjigovođa

Na inicijativu podružnice društva knjigovođa održan je sastanak sa predstavnicima pojedinih sektora Komunalne banke i šefovima računovodstva, na kojem se raspravljalo o potrebnoj koordinaciji privrednih organizacija i Komunalne banke.

Kroz diskusiju iznijeta su razna gledišta od zajedničke koristi za unapređenje rada i suradnje naročito u pogledu sektora društvene evidencije. Konstatirano je, da složenost poslova u primjeni privrednih propisa i praćenje tih promjena od strane organa društvene kontrole-banke, traži urednost od privrednih organizacija, ažurnost knjigovodstva i permanentnu koordinaciju.

Jedno interesantno i korisno izlaganje odnosilo se je na prijed-

log statusa knjigovođe. Prisutni su se upoznali sa sadašnjim materijalima i vodenim diskusijama koje govore o budućem statusu knjigovođe. Bez sumnje usvajanjem predložene statusa knjigovođe, omogućit će da naše privredne organizacije poboljšaju knjigovodstvenu službu, a naš postojeći i pridošli kadar u privrednim organizacijama zauzet će ono mjesto koje mu po njegovoj funkciji i pripada. Naš daljnji privredni razvoj traži rješavanje ovog problema. Na kraju je izabrana komisija koja će izučiti prijedlog statusa knjigovođe i svoje primjedbe i prijedloge u ime ostalih članova društva podnijeti Glavnom odboru društva knjigovođa Hrvatske.

J. Jurišić

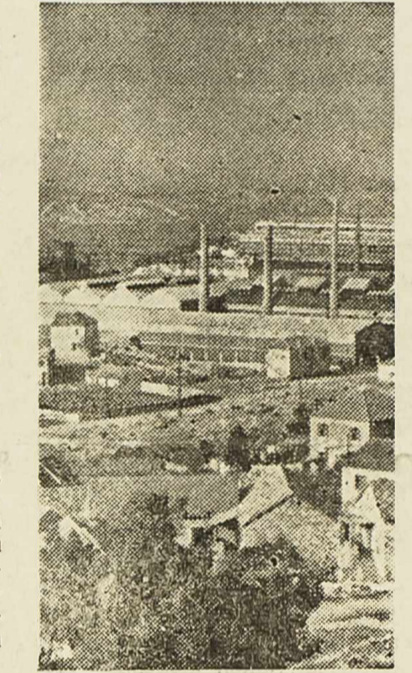
Pretplatite se na „Šibenski list“!
Naš tekući račun: Komunalna banka Šibenik
broj 47-KB-15-Ž-182

AKTUELNA TEMA

Postoji niz primjedaba na nacrt Zakona o raspodjeli ukupnog prihoda

Pored izvjesnih primjedaba na Nacrt Zakona o raspodjeli ukupnog prihoda, predstavnici privrednih organizacija, stručnih udruženja, komora i sindikata slažu se, da će predložene izmjene osigurati poduzećima u prosjeku znatno veći dohodak nego do sada. Industrija Zagreba, na primjer, daje Federaciji oko sedamnaest milijardi dinara godišnje, a primjenom novih propisa — uz pretpostavku, da njen dohodak bude isti — Federacija će dobiti samo 15 milijardi 670 milijuna. Razlika će ići u fondove poduzeća. Čim propisi stupe na snagu, u tvornici »Chromos«, na primjer, višak plaća i fonda za samostalno raspolaganje popet će se od sadašnjih 65 na oko 290 milijuna dinara. Istina, to će biti jedan specifičan slučaj, ali ipak, u cjelini, gledano, poduzećima, bi u prosjeku moglo ostati oko 30 posto više sredstava nego ranije.

U sindikatu, na primjer, smatraju, da će u nekim poduzećima pod utjecajem novih instrumenata o djednom doći do prilično znatnog povećanja dijela dohotka, ali i obratno. Pošto su sva poduzeća izjednačena, one privredne organizacije, koje su i do sada vodile računa o svom rentabilitetu i produktivnosti odskočit će ispred njih, gdje to nije bio slučaj. Razumljivo je, da će to prouzročiti osjetne razlike između jednih i drugih, što je u ostalom i potpuno normalno.

U krugovima ekonomista povoljno je primljena mogućnost, da se anuiteti plaćaju iz dohotka i sredstava privrednih organizacija. Poduzeća do sada praktički nisu osjećala teret investiranja i za to je kriterij za investiranje bio dosta labav i nedovoljno ekonomičan. Smatra se, da je pozitivno i to, što se nominalne plaće u cjelini povećavaju. Poznato je, naime, da su plaće, koje terete kalkulaciju poduzeća bile do sada ispod realnog nivoa zbog toga, jer se nisu uzimali u obzir izdaci za socijalno osiguranje i stambeni fond. U poduzećima se stvaralo uvjerenje, da je radna snaga toliko jeftina, da se ne isplati ići na mehanizaciju i

druge podvrate u cilju racionalnijeg gazdovanja. Zbog novog obračunavanja, nominalne plaće će bitno utjecati na dohodak poduzeća, a to će ih siliti da u procesu proizvodnje više i racionalnije koriste mehanička sredstva.

Na neke dijelove zakonskog nacrta postoje, međutim, ozbiljne primjedbe. Ispada nekako, da se pri raspodjeli dohotka između poduzeća i društvene zajednice, još uvijek suviše gleda na to, koliko ljudi ima u poduzeću i kakve su njihove kvalifikacije, pa se tek onda gleda, kolika je produktivnost poduzeća. Mnogi privrednici smatraju, da je to pogrešno i da društvena zajednica ne treba ulaziti u to, koliko je ljudi zaposleno u jednoj privrednoj organizaciji, već kolika je opća produktivnost rada u toj ekonomskoj jedinici. Prema njihovom mišljenju, za poduzeća bi bilo daleko stimulativnije, dohodak dijeliti neovisno od broja zaposlenih i njihovih kvalifikacija.

Postoje primjedbe i u vezi sa sudjelovanjem kolektiva u podjeli dohotka, koji je rezultat veće produktivnosti. Ako neko poduzeće poveća produktivnost za 10 posto, ističe se s tim u vezi, onda pojedinci mogu da dobiju za 4 do 6 posto veću plaću, a ako se produktivnost za toliko smanji, plaća se ne smanjuje za deset nego za prosječno 4,5 do 6 posto. Trebalo bi ići na to, da u omjeru, u kome raste ili pada produktivnost, rastu odnosno padaju plaće radnika.

Osim toga, među ekonomistima nailaze na otpor propisi, koji omogućuju saveznim organima, da za

izvjesne grane u slučaju potrebe određuju dopunske izmjene i rješavanja. Ova mjera krije u sebi opasnost, da se krajem godine donesu propisi sa retroaktivnim djelovanjem.

U poduzećima mašingradnje, metaloprerađivačke industrije, brodogradnje i elektroprivrede upozoruju, da mnogi članovi zakonskog Nacrta nisu dovoljno određeno formulirani zbog čega bi se moglo dogoditi, da ih pojedini organi izmijene, bez prethodne konsultacije s poduzećima. Neki su članovi Nacrta, osim toga, vrlo komplicirani i ako će se oni u ovakvom obliku primijeniti, to će zahtijevati osjetno povećanje administrativnog kadra u poduzećima. To naravno vrijedi za propise o opozivanju ličnog dohotka.

U ovim industrijskim granama preporučuju, da se donošenje Zakona o raspodjeli ukupnog prihoda ne forsira u ovoj godini, jer je potrebna šira i svestranija diskusija u poduzećima. Do sada su te diskusije najvećim dijelom vodene samo u stručnim udruženjima i drugim organima.

Nacrt Zakona ostavlja privrednim organizacijama da odluče što će ići na materijalne troškove, a što ne. To poduzećima pruža mogućnost da umjesto na dohodak knjiže izvjesne troškove na materijalne troškove, čime bi mogla biti oštećena zajednica. Predlaže se, da se u cilju pravilnog knjiženja materijalno odgovarajućih službenici stimuliraju, odnosno da se predvide veoma oštre sankcije u slučaju nepravilnog knjiženja troškova.

T. H.

Zabilježeno

Šibenska stanica

Željezničke stanice su nešto kao posjetnice nekoga grada. One su ono prvo ili posljednje što ugledamo od nekoga grada, ono, čime nam se on predstavlja ili čime se oprašta od nas, a ako smo prolaznici, ako se u njemu ne zadržavamo, ono jedino po čemu ga se sjećamo.

Na to bi trebalo misliti kod svake željezničke stanice, pogotovo u većim centrima.

Tu se dolazi i odlazi, tu se čeka voz, ali nipošto nije svejedno, kako se odlazi i dolazi i kako se čeka voz.

Šibenska stanica ne izgleda izvana loše — ta stanice u manje prometnim centrima ionako ne mogu biti remekdjela arhitekture, i to nitko ne može ni očekivati ni zahtijevati, ali da svaka stanica mora imati pristojnu čekaonicu, koja odgovara bar minimalnim zahtjevima čistoće, higijene i estetike, to se ne može poreći.

A šibenska željeznička stanica uopće nema čekaonice. Ni I. ni II. ni uopće nikakvog razreda, jer se ono, gdje putnici de facto čekaju na voz i gdje kupuju kar-

te, uopće ne može nazvati čekaonicom.

To je nekakav prljavi prolaz na peron, koji nužno evocira uspomene na dane mobilizacije 1914. godine u mjestima bivše habsburške monarhije.

I tu je, začudo, u gradu, koji se rapidno uređuje, koji postaje malo po malo značajan centar turizma i industrije, ostala konzervirana baš na željezničkoj stanici, kao u nekom muzeju, atmosfera ratnih dana bivše cesarsko kraljevske monarhije, od koje se sve čovjeku ježi kosa na glavi, i čovjek se prosto snebiva i pita: »Zar je nama, Šibenčanima, tako malo stalo do prvog dojma, koji stranac dobiva o našem gradu, kada se nismo potrudili da bar malo uredimo čekaonicu željezničke stanice?«

I nemojmo se izvlačiti i reći: oni koji putuju za Knin, Drniš, Ličku Kaldrmu ne bi respektirali lijepo uređenu čekaonicu — ne isplati se.

Da je uređena, i da netko o njoj vodi brigu, brzo bi i svi drugi naučili da je respektiraju.

T. F.

Povodom 15-godišnjice osnivanja 1. Primorskog bataljona

PROSLAVA VELIKOG OKTOBRA NA SRIMI

(Po bilješkama iz dnevnika 1942. godine)

Zrak je bio nabijen električtom. Nešto veliko i nepoznato lebdjelo je nad nama onog dana kad sam se našao među partizanima 1. i 2. čete budućeg Primorskog bataljona. Bilo je to u Boriku iznad Soljva, 29. oktobra 1942. godine. Jedva sam došao, a već je trebalo skupiti prtljag i krenuti odatle. Dva dana kasnije našli smo se u Dijanovića, na južnoj strani Vranskog jezera. Kako više nije bilo vremena da još čekamo i treću četu bataljona iz Bukovice, odlučeno je, da se službeno formiranje bataljona obavi tu, gdje smo se zatekli. O važnosti toga čina govorio je stotini partizana komandant Drago, sekretar Okružnog komiteta KPH za Sjevernu Dalmaciju Zuvic, terenski politički radnik Zečević i ja, koga je tog dana osnovna partijska organizacija postavila za komesara bataljona.

U nedjelju, 1. novembra, gusta, hladna kiša nije dozvolila da se i

dalje šepirimo pod vedrim nebom. Krov nad glavom smo našli u polurušnim kućama na Prosiki. I dok je iznad mosta šetao naš stražar, a u loncima veselo ključala pura, vani se jugo nadimalo kao »bez duše«, a u kućici gdje se našao Šupe, Balo i ostali pjevači veselo je odjekivala pjesma. Naš Šup, je najzad, imitirajući tamburicu, »odsvirao« i nekoliko slagajera. I baš kad je trebalo zapljeskati, atmosferu je pomutio uzvik stražara:

— Drugovi! Talijani!

Kao bez duše izletjeli smo napolje ne znajući odakle neprijatelj dolazi. Iznenađeni smo zastali pred dva talijanska kamiona, koji su se zaustavili nasred mosta, tu pred našim nosom! I oni u kamionu — vojnici i banditi — zastali su u čudu. Iznenađen je bio i neprijatelj. Najzad se snašao: ostavio nam je dva kamiona i jednu »Bredcu«, teški mitraljez koga smo tada prvi put vidjeli.

Tog dana popodne imali smo priliku da se ponovo ogledamo sa Talijanima. Još dva oštećena kamiona i tri mrtva vojnika bili su rezultat ovog malog okršaja.

3. novembra navečer održan je prvi javni politički zbor s narodom sela Jagodnja na kome su govorili rukovodioci bataljona. A sutradan, nakon što nam nije uspelo uhvatiti banditsku patrolu, stale su pristizati okupatorske snage od Biograda, Zadra i Benkovca iskrcavajući se pred nama u podnožju brda Petrin. Ono kobno, što smo nekoliko dana očekivali, počelo se ostvarivati: Neprijatelj je angažirao snage jačine jedne divizije u namjeri da nas jednim zamahom pomete. Nije nas bilo mnogo: svega 98! Napustili smo položaje i krenuli u pravcu Cerana. Kad se kolona našla na kršu ravnom kao dlan, počeli su nas nadlijetati avioni. Petrin se pušio u dimu eksplodiranih bombi. Do jedan partizan sjajno je

iskoristio zaklon koga mu je pružio po gdjejki grm smreke.

5. novembra, u četvrtak, nakon izlaska iz Radašinovaca penjali smo se uz Crnu Goru. Kad smo se spuštali prema Vranskom jezeru, artiljerija s vatrenih položaja u Dragama zasula je bataljon granatama, a avioni su počeli bombardirati Crnu Goru uzduž i poprijeko. S druge strane gore, na cesti Pristeg — Radašinovci — Banjevci čula se potmula buka motorizacije. I sva noć je provedena na nogama. A sad izvlačenje iz borbe, pod borbom. Noge sve više otkazuju poslušnost. Nalazeći se na čelu komandant i komesar razgovaraju o tome kako će biti »boghogova«, ako pored Dijanovića izidu na vrh Plješevice i drugih okolnih brda.

Partizani su napeli sve svoje snage i negdje oko tri sata popodne čelo bataljona se počelo penjati uz Plješevicu počelo, a da se tog dana do noći uopće ne popne! U korak s njima s druge strane su se penjali vojnici i karabinjeri iz garnizona Pirovac.

— Digne ih u glavu gotov si — pričali su kasnije borci. A digni li glavu Talina, gotov je i on. Zna se.

A kad je pao mrak, naš partijski saveznik, Talijani su otpirali u svoje kasarne, Mi smo posli-

je toga prikupljali dugo, dugo . . .

I kolona na smrt umornih i gladnih ljudi krenula je dalje. Teturao sam u koloni, kao i svi ostali, a kad smo stigli u Dubravu, umjesto vatre na ognjištu koje je kuće, zatekli smo same kuće pretvorene u ognjište, a zemlja, poljski putevi i ceste, bila je izrovnana gusjenicama mnogobrojnih tenkova.

— Jučer ih je bilo kao mravi — reče nam jedan seljak.

A to nam je bilo dovoljno da produžimo dalje, ka Kamennoj, do mora, blizu Tijesnoga.

Oko podne pripadnici garnizona iz Tribunja izišli su da pretresu Kamenu. Mi smo, izbjegavajući sukob, krenuli ka Dubravi i tu prema utvrđenom planu — krenuli s četama na tri strane: 2. četa otišla je prema Pakoštanima, u logor popularnog Doke, u »Situ«, a ostatak bataljona prema Vodicama i Zatonu. Trebalo se za neko vrijeme primiriti. Trebalo je sačuvati živu snagu bataljona, trebalo je sačuvati partizane, a kako bi oni drugom kojom zgodom »ničući iz zemlje« opet zadavali brige okupatoru.

U borbama na Prosiku, Petrinu i Bijanovića, prema naknadno prikupljenim podacima, neprijatelj je imao oko 30 mrtvih i nešto ranjenih, dok je naš bataljon bio

bez gubitaka. On je svoj zadatak izvršio, zadao je neprijatelju udarc, a sam se sačuvao.

7. novembra, bila je subota, k nama u logor Zaton stigao je iz Vodica drug Karlo. Održao nam je svima predavanje o Velikom Oktobru, o borbama koje je vodila Crvena Armija, o pobjedi prve proleterske revolucije.

Još dvadesetak dana tragalo je za nama desetak hiljada talijanskih vojnika, karabinjera i finansijskih službenika, a kroz to vrijeme naš se bataljon sredio i pripremao za borbe koje su mu predstojale. A 2. decembra našao se sav »1. primorski bataljon« na okupu u Srimi. Dobio je tada u svoju treću četu, drugove iz Bukovice. Ranije nije mogla u Primorje, jer je i ona bila »zauzeta«, borila se širom Bukovice protiv istog neprijatelja. Tada je obnovljena proslava Velikog Oktobra. Tom prilikom sam napisao pozdravni telegram, koga je redigirao drug Karlo, koji je pred bataljonom pročitan, a onda je upućen Vrhovnom komandantu NOV i POJ drugu Titu.

Eto, kako smo mi, nas šaka partizana, pred 15 godina proslavili dan Velike socijalističke revolucije.

Gojko Jakovčev

KNINSKA KRONIKA

ŽIVA PREDIZBORNA AKTIVNOST

I pored toga što su održani zbrovi birača na kojima je izvršeno predlaganje kandidata, predizborna aktivnost nije popustila. I nadalje se održavaju sastanci odbora i organizacija SSRN. U više sela održana su sjela ili je u toku njihovo održavanje. Ovaj oblik pokazao se veoma pogodnim, jer se na ovim skupovima okuplja velik

broj birača, omladine, žena i starijih osoba, koji se upoznavaju sa radom narodnih odbora i zadacima novog odbora. Na tim skupovima govorilo se o unapređenju poljoprivrede, o mehanizaciji ovaca i raznim komunalnim radovima, koje bi trebalo izvršiti.

Pored sjela održavaju se sastanci i ostalih društvenih i političkih organizacija, kao Saveza boraca, Ratnih vojnih invalida, Narodne omladine, žena, penzionera, sportskih društava i članova poduzeća i ustanova. Računa se da je na svim ovim skupovima sudjelovalo oko 12.000 birača.

Naročita aktivnost zapažena je među ženama, pa se očekuje da će njihovo učešće na izborima biti masovno. U toku predizbornih priprema u većem broju sela pristupilo se osnivanju organizacija žena.

U nekoliko sela radi se na izvršenju preuzetih predizbornih obaveza. U Oton — Brdu podiže se školska zgrada, a u Kosovu izvodi se adaptacija jedne zgrade za potrebe škole. U Potkonju i Kninskom Polju vrše se pripreme za elektrifikaciju sela, a u Kninu je proradio tečaj krojenja, koji pohađa oko 40 žena.

Narodno sveučilište radi na prosvjećivanju sela

Kninsko Narodno sveučilište nije ograničilo svoj rad samo na grad nego prema postojećem planu organizira predavanja i prikazuje filmove u raznim selima na području općine.

Ekipa Narodnog sveučilišta posjetila je ovih dana Kosovo, gdje je uz popratni komentar prikazala popularno naučne i druge filmove, među kojima: Postanak knjige, Na svijetlim tradicijama i borba protiv mađije. Bilo je prisutno oko 300 mještana, među kojima znatan broj radnika rudnika sadre.

Prošle nedjelje su predavači ovog Sveučilišta posjetili Strmicu, gdje je tamosnjem stanovništvu uz uvodno predavanje prikazano nekoliko filmova, među kojima: Jugoslavenski folklor, U dolini dabrova i Borba protiv mađije. Ovoj priredbi prisustvovalo je oko 400 osoba od kojih veći broj radnika strmičke ciglane. Dr. Mirko Knežević održao je u Strmici predavanje o grip i tuberkulozi, a nakon predavanja je izvršio pregled djece besplatno.

Druga ekipa Narodnog sveučilišta Knin posjetila je Radučić, gdje su radnicima poduzeća »Tempo« i ostalim mještanima prikazani poučni i zabavni filmovi.

Narodno sveučilište nastavit će sličnim radom i u ostalim selima na teritoriju kninske općine.

IZ NARODNOG SVEUČILIŠTA

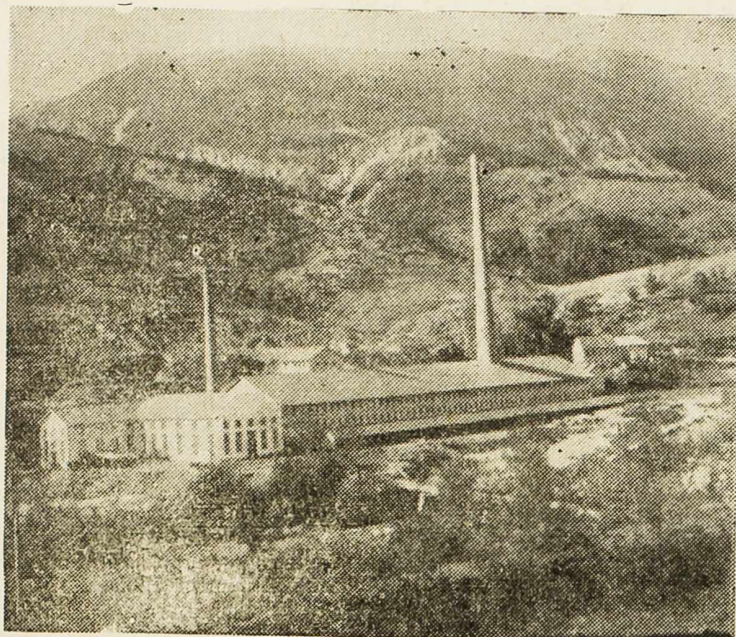
Prošlog četvrtka Narodno sveučilište je organiziralo predavanje, koje je održano u Domu JNA. Prof. dr. Dragan Zbožinek iz Zagreba govorio je o temi: Židovi u rasulu i postanak države Izrael. Predavanje je bilo veoma interesantno, a posjeta osrednja.

Vatrogasno društvo primilo veći broj omladinaca

Drniško dobrovoljno vatrogasno društvo primilo je u svoje redove deset omladinaca za svoje stalne članove. Oni su već započeli vježbanjem pripremajući se za nastup na podsavaznom takmičenju.

Prikazan način izrade groždanog soka

U prostorijama Domaćinske škole u Drnišu nedavno je prikazano pripremanje groždanog soka za zimu, koje je izvršilo jedno stručno lice iz Šibenika. Postupak praviljenja tog soka naišlo je na veliki interes kod ovdasnih domaćina.

Ciglane u Strmici

VIJESTI IZ DRNISA

Iz organizacije Narodne omladine Izabrani delegati za Kongres NO Hrvatske

U nedjelju je u Općinskoj vijećnici u Drnišu održana izvanredna općinska konferencija Narodne omladine na kojoj su, pored prisutnih delegata, sudjelovali Zvonko Baković, predsjednik Kotarskog komiteta Narodne omladine i Slavko Vrančić, član Sekretarijata Kotarskog komiteta Narodne omladine.

Izvještaj o radu podnio je predsjednik općinskog komiteta NOH-e Ivica Pamuković. On je iznio rad i život omladine na ovom području, obuhvativši posebno rad seoske i radničke omladine. Iako je u rad ove organizacije uključeno preko 3900 omladinaca i omladinki, još je uvijek velik broj njih van organizacije. To naročito važi za žensku omladinu. Nadalje je u izvještaju konstatirano da na ovom području još uvijek ne djeluju omladinski klubovi, školske zadruge, te klubovi mladih zadrugara. Omladina je nedovoljno zastupljena u upravama zadruga kao i u organima društvenog upravljanja. U radničkim savjetima i upravama odbora nalazi se svega 27 omladinaca. Nedovoljna pažnja se posvećuje ideološkom uzdizanju omladine.

U pripremanju za izbore članovi Narodne omladine aktivno su učestvovali u izboru kandidata. U

općinsko vijeće kandidirano je sedam, a u vijeće proizvođača devet omladinaca. Nakon diskusije pristupilo se izboru delegata za Kotarsku konferenciju i za Kongres Narodne omladine Hrvatske. Za konferenciju izabrano je 34, a za Kongres NOH-e 7 delegata.

Potrebna je veća pomoć društvenim organizacijama

Na sastanku Komisije za društvene organizacije Općinskog odbora SSRN raspravljalo se o problemima pojedinih organizacija. Najviše se raspravljalo o sadašnjoj situaciji u »DOŠK-u« i »Partizan-u«. Ispostavilo se da je jedini problem nogometnog kluba »DOŠK« pomanjkanje financijskih sredstava bez kojih klub ne će moći da se uspješno takmiči u grupnom prvenstvu. U diskusiji je preporučeno da privredne i društvene organizacije Drniša, kao i sami građani, pruže potrebnu materijalnu pomoć. Zaključeno je da se dodijeli izvjesna pomoć za otvorenje kuglane od koje bi klub mogao dobiti izvjesna novčana sredstva.

Raspravljajući o radu DTO »Partizan« iznijeto je da i ovo društvo ima svojih problema, kojima u buduću treba posvetiti veću pažnju, a posebno pak u otklanjanju negativnih pojava koje koče pravilan rad ovog društva. (m)

Čitajte i širite svoj list!

kultura - prosvjeta - kultura

Plenum Društva učitelja, nastavnika i profesora šibenske općine

Više aktivnosti u javnom i društvenom životu općine

O gotovo svim problemima školstva, a i o nekim sa područja prosvjete i kulture bilo je govora na posljednjem plenumu Društva učitelja, nastavnika i profesora šibenske općine, koji je ustvari bio predizborni skup prosvjetnih radnika šibenske općine.

U diskusiji povodom izbora za narodne odbore prof. Božo Stošić je ukratko iznio rezultate postignute u privrednom razvitku šibenske općine u petgodišnjem razdoblju, a zatim se osvrnuo na učešće prosvjetnih radnika u društvenom životu. Prema njegovim riječima veliki dio prosvjetnih radnika prilično se pasivno odnosi prema društvenim zbivanjima, ne prati komunalni život, ne sudjeluje u radu društvenih organizacija, te kao posljedica toga dolazi do mnoštva neriješenih pitanja sa područja školstva, prosvjete i kulture s kojima narodna vlast ili nije dovoljno upoznata ili se nije dovoljno upornosti tražilo njihovo rješenje. Naročito je slabo učešće prosvjetnih radnika u izborima birača i u organizacijama Socijalističkog saveza. To je sigurno i jedan od razloga što je među kandidatima za Narodni odbor općine svega 5 prosvjetnih radnika i to svi iz grada, dok u selima nije kandidiran nijedan.

Iscrpe podatke o problemima i situaciji u školstvu dao je u svom izvještaju predsjednik Savjeta za školstvo Krešimir Jurković. Problem prostora zauzima najistaknutije mjesto. U općini danas postoji 29 osnovnih, 6 osmogodišnjih škola, gimnazija, učiteljska škola, 3 škole za učenika u privredi, škola za opće obrazovanje radnika, srednja ekonomska škola, bolnička škola i niža muzička škola. Dok je u selima školski prostor nešto proširen, u gradu se nije dobilo ništa. On nije nikako u skladu s mrežom škola i brojem učenika, naročito s gledišta reforme školstva. Postojeći prostor je tek ove godine do maksimuma iskorišten, ali mnoga odjeljenja su pretrpana. Inventar u školama je vrlo loš i dotrajavao, tako isto i učila. U školskoj godini 1956/57. izvršen je generalni popravak svih školskih zgrada u selima, za što je utrošeno 8 milijuna dinara. Osim toga, pristupilo se adaptaciji zgrade za osmogodišnju školu u Prvić Luci. Savjet je izradio perspektivni plan izgradnje školskog prostora, kojim je predviđena izgradnja osmogodišnjih škola u Crnici, na Baldekinu, Jadrtovcu, Zatonu i nekim drugim selima, zatim srednje ekonomske i industrijske škole u Ši-

beniku. Za poboljšanje inventara nije učinjeno ništa, dok su od učila nabavljeni kinoprojektor, epidijaskopi, učila za srednju ekonomsku i školu učenika u privredi.

Govoreći o problemima s kojima se suočio novi Savjet za školstvo drug Jurković je prikazao tešku situaciju na početku školske godine, kada je upisano 400 učenika više nego prošle godine, a prostor je ostao isti. Naročito je bio veliki priliv u srednje škole. Tako je u V. razred gimnazije upisano 166 učenika, u I. ekonomske 90, a učiteljske 70 učenika, a škola učenika u privredi je ispunjena do maksimuma. Uz to se još pojavio i problem smještaja djece palih boraca, koja su zasad smještena u barakama na slamarićama. Sa ovim u vezi je iskrsnuo i problem novih nastavnika. Rješenju ovih problema dosta je pridonijelo otvaranje IV. osmogodišnje škole za koju su adaptirane zgrade u Crnici i na Gorici.

Što se tiče zadataka u neposrednoj budućnosti drug Jurković smatra da treba prići pretvaranju šestgodišnjih škola u osmogodiš-

nje, otvaranju eksperimentalnih škola i razreda, smanjivati broj učenika po razredima, a kao neminovno proširiti mrežu stručnih škola. Na kraju svog izlaganja drug Jurković je govorio o personalnoj politici Savjeta, naročito u vezi s razmještajima vršenim na početku ove školske godine, kao i o politici stipendiranja.

Pošto je podnio izvještaj o radu zadnjeg plenuma republičkog Udruženja učitelja, nastavnika i profesora i pozvao prisutne prosvjetne radnike da slobodno i javno iznose probleme koje uočavaju, umjesto da se samo šapuće i neodgovorno kritizira, prof. Zdravko Grozdanić je kritizirao anomaliju nastalu neimenovanjem predstavnik Društva u Savjetu za školstvo, iako je ovaj na jednom plenumu bio izbran. Isto tako osvrnuo se i na neaktivnost školskih odbora u čitavoj prošloj školskoj godini, smatrajući da su i sami prosvjetni radnici trebali podsticati pitanje njihovog djelovanja.

Na kraju plenuma govorilo se o neposrednim zadacima Društva i o ideološko-političkom radu među prosvjetnim radnicima. - b -

Nova kazališna sezona

Druga premijera

Sutra „Rodina ofanziva“

Sutra će ansambl Narodnog kazališta prikazati drugu premijeru u novoj sezoni: »Rodinu ofanzivu«, parisku komediju u četiri čina od André Roussina.

Autor komedije, savremeni francuski komediograf, čija se djela danas izvode u čitavom svijetu, nije propustio a da se, kao što to čini većina, naročito francuskih, komediografa, ne naruga izvjesnim shvaćanjima u francuskom društvu i to onom najvišem, jer je na ularu obitelji jednog ministra. Suprotnost između moralnih principa koje on zastupa kao ministar za obitelj i narodnu higijenu i onih koje primjenjuje u rješavanju iznenađenih škakljivih situacija u koje upadaju on i članovi njegove obitelji, motiv je ove komedije. Ona je tipično francuska, ne samo po stilu, koji je neobično lak i tečan, i duhovitosti, kojom je bogata bilo u situacijama bilo u dijalozima, već i po problemu koji je vjerojatno i potaknuo pisca na pisanje, a to je problem smanjenog nataliteta u Francuskoj, koji je došao kao posljedica degeneracije konvencionalnih moralnih principa i koji već godinama zadaje glavobolje tamo-

šnjim upravljačima. S ovog aspekta promatrajući mogu se u komediji primijetiti i izvjesni elementi satire, koja ipak nema karakter kritike, već joj je svrha da se naruga, ismije.

Nije bio nimalo lak zadatak postavljati na scenu ovu komediju, jer ne dozvoljava bogat mišanscen, siromašna je s fizičkim radnjama, te sam morao da dam maha svojoj invenciji, da bih je oživio i napravio za gledaoce što interesantnijom, — kazao nam je redatelj Zvonko Lepetić, a kći Anu Vikica Ivezić. U ostalim ulogama nastupaju: Ilija Ivezić (Čiča Jacques), Ivana Kuthy (Julija), Neva Belamarić (Magdalena Lonant) i Vera Lepetić (Tereza). - b -

Dogovor prosvjetnih radnika kninske općine

Poduzimlju se mjere za bolju nastavu

Po prvi put u novoj školskoj godini okupili su se 7. oktobra u općinskoj vijećnici učitelji, nastavnici i profesori kninske općine kojom prilikom su raspravljali o proteklom radu, stanju i problemima svojih škola i na kraju se dogovorilo o poduzimanju mjera za poboljšanje nastave i pripremanju uslova, da škole što prije ostvare zadatke u duhu školske reforme i buduće jedinstvene osmogodišnje škole.

U 35 općeobrazovnih škola, koje pohađa oko 5000 učenika djeluje 125 učitelja, ali samo 13 nastavnika i profesora. Sva djeca su obuhvaćena osmogodišnjim školovanjem. Jedino u Kninu radi osmogodišnja škola tipa A, dok u selima postoje osnovne osmogodišnje škole. Od početka ove školske godine u Markovcu je započela rad eksperimentalna škola po nacrtu programa za jedinstvenu osmogodišnju školu.

Rješavajući pitanja kadra i uopće poboljšanja nastave na osnovnim osmogodišnjim školama narodni odbor općine ima u planu putem stipendiranja osigurati potreban kadar. Da bi se općenito stanje popravilo, priprema se izrada plana centralnih osmogodišnjih škola, koje će pored kvalitetnog

kadra biti i bolje opskrbljene opremom i učilima. Predviđa se da će na području općine postojati oko desetak takovih škola.

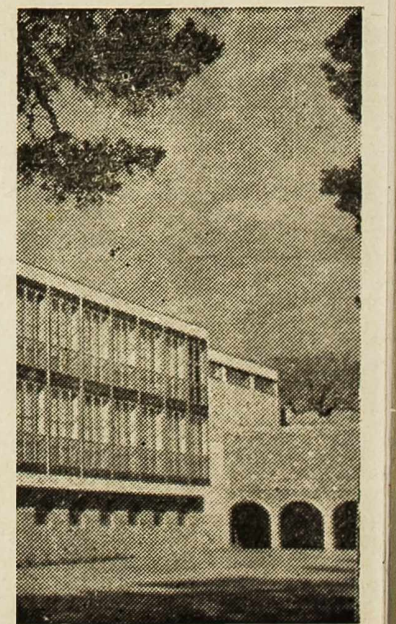
Ukazano je da u školskim knjižnicama nema dovoljno odgovarajuće literature. Stoga će se preko Savjeta za školstvo zatražiti od narodnog odbora, da u budžetu za slijedeću godinu osigura potrebna sredstva za popunu učenjskih biblioteka.

Iako u manjem broju škola, ipak su zapaženi uspješni pokušaji grupnog rada naročito sa djecom starijih razreda. Ovu korisnu inicijativu treba podržati gdje god za to postoje uslovi.

Konstatirano je da u cjelokupnom radu postoji tijesna povezanost prosvjetnih radnika sa političkim i društvenim organizacijama, koje po kazuju sve veću brigu i interes za školu.

Školski odbor dobro rađa, a ima i takovih koji se još uvijek bave sporednijim većinom materijalnim pitanjima. Oni do danas još nisu raspravljali o reformi školstva, a još manje su osposobljeni da budu tumači ove značajne reforme.

Na ovoj konferenciji zaključeno je, između ostalog, i to da se pri svakoj školi pristupi osnivanju

Pogled na Drniš

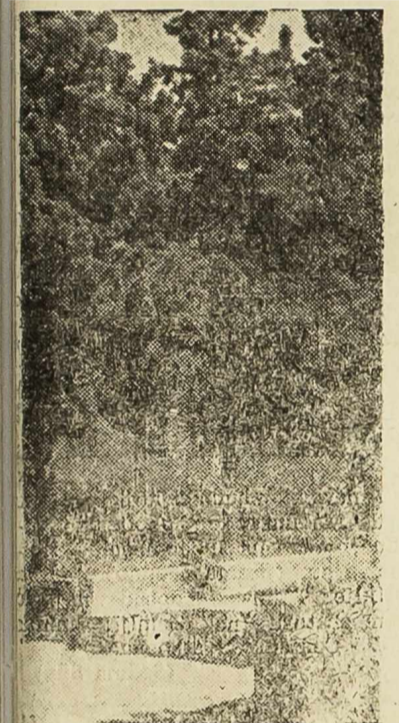
Komunalna izgradnja

Radovi na izgradnji ranžirne stacije na Ražinama se nastavljaju ubrzanim tempom. Dopršava se u želje i postavljanje kolosijeka prve tape. Ne će biti postavljena tri, ako je prije predviđeno, već šest kolosijeka. U tu svrhu je odobreno 90 milijuna dinara.

Ovih dana odobren je kredit za izgradnju vinarskog podruma kapaciteta 250 vagona. Podrum će se izgraditi na terenu između nove fandalinske i Turističke ceste. Oboren je kredit od oko 140 milijuna dinara. Započet će se izgradnjom u toku ove godine.

Definitivno je određena izgradnja gradske klaunice u Ražinama edaleko novog skladišta voća i povrća. Dopršava se glavni projekt i u toku ove godine će započeti radovi. Sredstva su osigurana.

Dopršava se uređenje pristupnih puteva za Baldekin I, koje investira Komanda JRM i Narodni odbor općine. Asfaltiranje je već dovršeno, a sada se čisti prostor za asade i dječje igralište. Za te radove je uložena investicija od cca 2 milijuna dinara. Od toga Komanda JRM investira 7.800.000 dinara. Unutar naselja se predviđa svjetljenje se fluorescentnim svjetiljkama. Isto tako će se osvijetliti zgrade na Baldekinu II, za to su kabele i instalacije već naučeni. Na Baldekinu II je dovršena izgradnja dječjeg igrališta, površine 1.630 m². U toku je izgradnja većeg igrališta na Baldekinu I, površine 4.418 m². Igralište će biti snabdjevno luljačkama, togoanima i drugim spravama za dječju razonodu. (K)

ŠIBENIK kroz jedan

NARODNO SVEUČILIŠTE

U utorak 22. o. m. j., prof. ing. Erald Markić iz Splita održat će predavanje pod naslovom: Zrak i planina i njegov utjecaj na zdravlje. 23. o. m. j., isti predavač održat će predavanje: Vijavice, pišavice, trombe i tornado. Oba predavanja će se održati u dvorani čina »Tesla« sa početkom u 16.30 sati.

KINEMATOGRAFI

TESLA: Premijera američkog filma u bojama — INDIJANSKI BORAC — Dodatak: Filmske novosti broj 40 (do 20. X.). Premijera domaćeg filma — ZLE PARE — Dodatak: Filmske novosti broj 41 (21.—23. X.). LOBODA: premijera francuskog filma — KAD BI SVI MOMCI SVIJETA — (do 19. X.). Premijera kineskog filma — CIRKUS — (20.—22. X.).

DEŽURNE LJEKARNE

Do 19. X. — I, narodna — Ulica Božidara Petranovića, Od 20.—25. X. — II, narodna — Ulica Bratstava i jedinstva.

MATIČNI URED

RODENI
Tahita, kći Ive i Aleme Livaković; Zeljko, sin Severdija Ante i Alnar Tonke; Branka, kći Branka Vinke Lasan; Vitomir, sin Krste i Jerine Nanjara; Siniša, sin Ante i Lorke Juras; Nevenka, kći Mirka i Ivo Šukara; Ivan, sin Blaža i Ive Vučković; Miro, sin Vlade i Tonke

GRADSKA KRONIKA

Novi strojevi u poduzeću „D. Rončević“

Poduzeće »D. Rončević« je ovih dana iz vlastitog amortizacionog fonda nabavilo dvije mašine za rezanje lima. Upotrebom ovih mašina proizvodnja će se ubrzati, a poboljšat će se i kvalitet, jer se lim dosad rezao običnim škarama. Osim toga, poduzeće je napravilo elaborat za proširenje svoje djelatnosti. U tom elaboratu je predviđeno otvaranje jedne servisne radionice za popravak auto-

mobila. U tu svrhu poduzeće traži investicioni zajam od Narodnog odbora općine.

DELEGACIJA POLJSKIH METALURGA U POSJETI ŠIBENIKU

Jučer je iz Zagreba stigla u Šibenik delegacija poljske obojene metalurgije. Grupa poljskih metalurških stručnjaka gost je Tvornice lakih metala »Boris Kidrič«, Tvornice elektroda i ferolegura, te Lozovačke tvornice glinice i aluminijuma. Poljska delegacija u toku svoje četverodnevne posjete Šibeniku obići će neka turistička mjesta, tvornice šibenskog industrijskog bazena i kulturno-historijske znamenitosti Šibenika. Kako saznajemo u toku ovih dana delegacija poljskih rudara, koja se također nalazi u našoj zemlji, posjetit će drniške i siveričke rudnike. (Z)

Diplomski ispiti za kvalificirane radnike

Pri školi učenika u privredi u Šibeniku obavljani su ovih dana diplomski ispiti za kvalificirane radnike, koji su trajali od 2—10. ov. m. j. Ispitima je pristupilo 44 kandidata, od kojih je jedan položio za vrlo dobrim uspjehom, 16 sa dobrim, a 18 kandidata sa dovoljnim uspjehom. Na popravni ispit upućeno je 8 kandidata, dok je na godinu dana odbijen jedan.

Uhvaćene još dvije talijanske ribarice

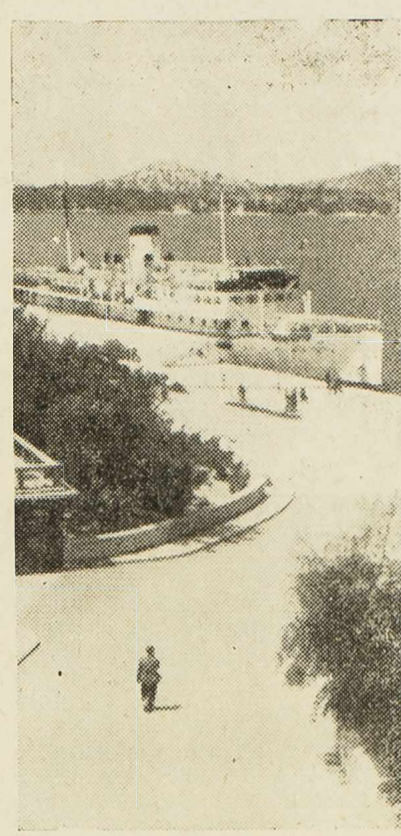
9. o. m. j., su u predjelu Žirja uhvaćene su dva talijanska broda s ulovom od nekoliko stotina kilograma ribe. Čamac Vojne pošte ih je doveo u šibensku luku, gdje su kažnjeni svaki sa 70.000 dinara i zapljenom mreža i ulova.

Povećanje cijena na tržnici

Kroz protekli tjedan na tržnici su se prodale posljednje rajčice, dok se ostalim proizvodima cijena nešto povećala. Krompir se prodaje po 20, jabuke 60-70, kruške 60, kupus 22, grožđe 70-80, bijeli luk 130, crveni luk 26, bajami 150, kiseli krastavci 220, salata 60, limuni 360, kiseli kupus u glavicama

Saobraćajna nezgoda

Nedaleko sv. Jurja, u nedjelju ujutro, dogodila se željeznička nesreća, koja je na sreću prošla bez težih posljedica. U času kada su zaprežna kola, na kojima se nalazilo Ive Škugor pk. Grge iz Dubrave, prekoračila željezničke tračnice, naišao je jutarnji putnički vlak, koji je krenuo iz Šibenika. Sudar se nije mogao izbjeći. Lo-

Šibenik: Obala

GRADNJA STAMBENIH OBJEKATA U CRNICI

Kako saznajemo u Komunalnom odjelu Narodnog odbora općine Šibenik odlučeno je, da se u Crnici uz novu cestu do tvornice izgradi 10 stambenih objekata sa 5 jednosobnih i 15 dvosobnih stanova. Ovi stambeni objekti će biti jeftini, prizemni, a u svakom će se nalaziti dva stana. (Z)

Iz sudnice

Opasni kradljivac osuđen po četvrti put

Pred Okružnim sudom odgovarao je ovih dana 28-godišnji Dragan Milašinović, rodom iz Smederevske Palanke, sada bez stalnog boravišta, zbog više krađa koje je izvršio u Dubrovniku i kod sela Radučić u kninskoj općini. On je na gradilištu »Tempo« kod Radučića izvršio krađu odjevnih predmeta jednom tamošnjem radniku, a u Dubrovniku je slične krađe izvršio u radničkim nastambama poduzeća Luka i skladišta »Neimarstvo«. Zbog tih krađa sud ga je kaznio sa 2 i po godine zatvora. Spomenuti Milašinović je nakon rata za slična krivična djela odgovarao tri puta pred našim sudovima, za što je bio kažnjen s ukupno 8 godina i 8 mjeseci zatvora.

krađenih predmeta vraćen je prethodno njihovim vlasnicima.

ZBOG KRADE OSUĐENA NA SEDAM MJESECI ZATVORA

Kotarski sud u Šibeniku na raspravi, koja je 11. o. m. j. vodena protiv 23-godišnje Snježane Perković, majke dvoje djece donio je presudu kojom se spomenuta Perković osuđuje na sedam mjeseci zatvora. Sud je utvrdio da je optužena Perković u 1956. i 1957. godini u pet navrata u Tribunalu izvršila krađe raznih ženskih i dječjih odjevnih predmeta. Ona je na taj način oštetila petoricu lica u ukupnoj vrijednosti od 75 hiljada dinara. Međutim, veći dio u-

Biciklista naletio na stariću

Prekjučer oko 11 sati nedaleko Doma narodnog zdravlja došlo je do saobraćajne nesreće, kojom prilikom je povrijeđena 67-godišnja Ana Baljkas. Nepoznati biciklista naletio je na stariću, oborivši je na pločnik. Uslijed pada zadobila je prijelom lijeve potkoljenice. Nakon prve pomoći koja joj je pružena u Domu narodnog zdravlja nesrećena je upućena u bolnicu. (K.)

Saobraćajna nezgoda

U pnedjeljak nešto prije 12 sati prolazeći preko ceste pored Pazara L. G. je naletio na motocikl, kojim je upravljao A. B. U času sudara obojica su pali na zemlju. Prolaznik L. G. morao je zatražiti pomoć u šibenskoj bolnici, ali odmah zatim pušten je kući.

ZAMJENA STANA

Daruvar — Šibenik. Mijenjam dvosobni konformni stan u Daruvaru za isto takav ili veći u Šibeniku. Za ponudu obratiti se staničarima Narodne milicije Šibenik.

PISMO SA KLUPA NA RIVI

Druže uredniče!
Nema više lita.
Po butigaman svit najviše kupuje trenškote, bravetinu i maništru. Isprid oni butiga, di su stavili u prodaju po koje barilo slani srdela, uvik navala. Puno se prodaje cukar, ma ne na kvadrat, pokila, oli kil, nego na pet, deset i više kilii...
Po Varošu, Gorici i Docu uvečer do kasnoga žmuru iz konoba sviće, Judi činu vino...
Jesen je.
Eto, od otomen, kako je jesen, kako se trga, kolko je ko naša — govori se po klupama. A mi ti i ne sidimo ka prija. Uvečer zna biti studeno, pa smo ka prominli ure od sidenja. Sada nas tute na klupaman ne uvati više večer. Najvolimo siditi dok se ne počme mračiti. A znademo ti učiniti i koji dir mimo klupe, pa onda odemo i do Docu, krenemo oko grada i tako, sve da se ne bi uzimili.

U prošli četvrtak niki od naši bili su u — teatru. Ništa čudnovato, jerbo se u četvrtak otvori teatar, pa su tili viditi kako je tamo. A od teatru se na ovim klupaman znalo i prija koju progovoriti, a posebice ovoga lita, kada je, kako se čulo, kroz teatar puva oni vitar, pa je parilo, da će puno toga odniti. Sada ovi, šta su u četvrtak bili na prestavi, kažu, da se njiman pari, da oni vitar nije ništa odnija, nego da je tliko novi donija, da se i ono, šta se prija činilo nevajano, sada ne vidi. A, kažu, da more biti, da se oto nevajano i popravilo...

Nova vrata i ponistre i mi smo vidili, šta nismo bili na prestavi. Mi smo se ode složili, da se teatar, šta se tiče vrata i ponistara, sada ne triba stiditi ni Vječnice. S otin je ona stara i ružna kuća od teatra ispala ka teke lipša i mlada, ka šta i čejade, ikako niki kažu, kada dobije dentjeru i lipo uređi obraze, odma pari lipše i mlade.

Znali smo i za novu čoku. Ma, pena sada znademo, kolko se svitu oto učinilo lipo. Oni, šta su otu večer tamo bili, govuru, kako je svit prija prestave i za vrime odmora pilijja u otu čoku. Kako je obamira one kordune od stotina caklića, šta su blištali od svitla užgani bunbeta. Svi da su govorili, da je lipa, ma u otomen da su niki zamirali, da je ka puno visoko metnuta, da je tribalo barenko pedaj niže. Da je bilo i joni, šta su govorili, ikako bi morala stati visocije. A da se čulo i niki, šta su tumačili, kako sada, kada je došla čoka, štuk pari puno niško. Drugin ričiman, da bi ovi bili ka za oto, da se cili štuk digne za nišku miru...

Ovi naši su nan za otin tili pripovidati i koju od bufetu, šta se sada uveja u teatru, od cinaman šta su tute, pa onda od onomen reloju povr pozornice, šta su ga skiniili i slično, ma mi smo jik prikinili, jerbo smo tili čuti koju od samoj prestavi. Eee, kažu oni, nje od otomen lako govoriti. Ima tute takki stvari, kakvi do sada nismo obikli gledati u teatru. Jerbo, oto van je, kažu oni, jedna posebna komedija od krnevalu, a glumci igraju ka da jin je sami krneval uša u kosti. Ima tliko igre i pantomine, da su perfin nika mista na pozornici inbotili vričan, da se glumci, kada u igri panu oli udru, zabija ne ubiju...
Onda su se oni nadovezali pripovidati, kako su glumci posipali pupliku cvičon i, poslin, korjandulin, ikako je cilu igru pratala mužika, ikako se skladno pivalo, ikako su glumci imali lipe morete i slično, ma namin je bilo do toga, da prija negoli pane mrak, čujemo koju od otomen, ikako se prestava dojmila svita, pa smo rekli: Ajde da čujemo teke i šta svit govori. Oni će na oto: Svit ka svit. Svi kažu lipo, pa onda počmu kritikavati.

Tako, stali su nan pripovidati, kako su niki poslin prestave govorili, da je tribalo biti krače barenko za petnaest minuta. Niki, da je otu i otu ulogu tribalo dati tomen i tomen glumcu, a ne onomen komen je dana. A da se čulo jedan dva glasa, da kakvi je oto komad, da šta je oto. Onda su niki...
— Ma, oto mu je nikako ka š čokon, upane i prikinie pripovidanje jedan šta je pomljivo sluša.
— Imaš prav, baš ka š čokon, privatu oni šta su pripovidali ote stvari od teatra.
— Judi moji, rekli su onda niki, da je poslušati svaku od čoki, čoke bi nestalo, a i teatar bi tribalo početi rušiti. A da je poslušati svaku od prestavi, ko zna šta bi od nje ostalo, jerbo, more biti, da nikiman nije po volji njanke ime...

A poslin toga, kada bi se učinilo ikako ko oče, jopet bi se čuja isti razgovor — tako mislimo mi, šta smo uzeli da ti od ovomen javimo.
Inšoma, druže uredniče, mi šta nismo bili na prestavi, odlučili smo kaparatati jedan palač i otiči viditi otu »Mandu« — u šta večnom broju. A sada te pozdravjamo uz stisak ruke
Mj sa klupa na rivi

Iz Kancelarije kotarskog suca za prekršaje

U kancelariju suca za prekršaje stigla je iz Sinja prijava protiv profesionalnog prosjaka Miloš Dusan iz Varos — Drniša. Miloš je u hotelu »Livno« u Sinju svojim prosjačenjem od stola do stola ometao goste, a to je ujedno i pružalo i ružnu sliku za strance koji su se tu nalazili.
Slijepog Miloša možemo često susresti i na ulicama našeg grada, kako ga vodi majka. Prosjačenja ne će nikad da se ostavi, iako je, kako je istragom utvrđeno dobro stoječji seljak.

ZAHVALA

Povodom smrti mog dragog supruga Ante Vukova pok. Tome iz Zlarina, zahvaljujem svim prijateljima znancima i rodbini na utjehi i saučešćima koja su mi tom prilikom izrazili.
Posebno zahvaljujem liječnicima dr. Čizmiću i dr. Odaku koji su pokojniku pružili sve što su mogli za vrijeme njegove kratkotrajne bolesti.

Ožalošćena supruga Franica ZAHVALA

Prigodom nenadne smrti naše mile kćerke i unuke EMMY NALIS iskreno zahvaljujem liječniku dr. O. Novaku na nesebično ulozenom trudu da bi pokojniku spasio, svoj rodbini i prijateljima na izrazima saučešća i poslanim buketima cvijeća i svim ostalim znancima, koji su našu neprežaljenu kćericu ispratili na vječni počinak.

Ožalošćeni otac, majka, djeđ i baka ZAHVALA

Povodom iznenadne smrti našeg dragog i neprežaljjenog supruga, oca, brata i djeđe BUJAS KRSTE pok. Vicencina izražavamo veliku zahvalnost svim prijateljima i znancima, koji su nam u časovima teškog bola izrazili saučešće, bili pri ruci i voljeđnog pokojnika ispratili na vječni počinak. Posebnu zahvalnost izražavamo pojedincima i kolektivima, koji su dražom nam pokojniku ukazali posljednju počast poslanim vijencima.

Ožalošćeni supruga, sinovi, kćeri i braća ZAHVALA

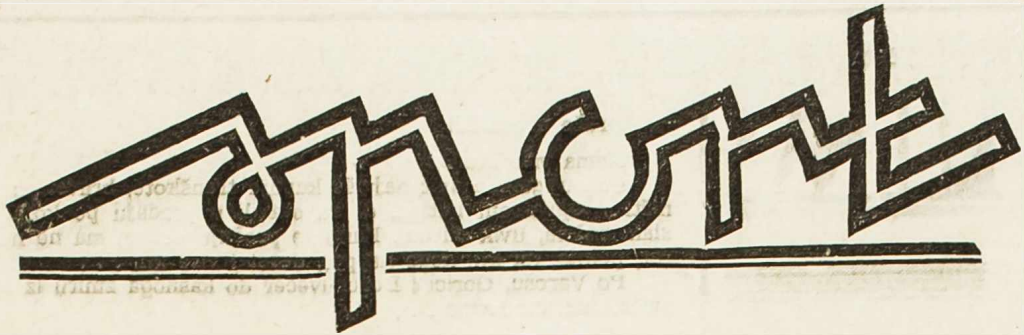
Povodom smrti moje dobre majke RUPIC MARE

zahvaljujem osoblju kirurškog odjela šibenske bolnice na pažnji koju je ukazalo pokojnici. Napose toplo zahvaljujem dru. Petru Rafaelu na velikoj požrtvovnosti i nastojanju da dražoj mi pokojnici olakša zadnje časove. Također duboku zahvalnost izražavam liječnicima dru. Stipaničevu i dru. Dujiću.

OŽALOŠĆENA Kći SLAVKA

NARODNI ODBOR OPĆINE ŠIBENIK
Stalna vatrogasna straža
r a s p i s u j e
NATJEČAJ
ZA 2 SOFERA I. ILI II. KLASE
odnosno III. klase sa višegodišnjem praksom. Plaća i dodacj po Pravilniku Stalne vatrogasne straže Šibenik. Ponude sa biografijom uputiti NO općine Šibenik do 1. XI. 1957.

TROVANJE NA BRODU
13. X. navečer pristao je u Šibenik brod brze pruge »Partizanka«, iskrcav putnike i otplovio. Nakon par minuta brod se je povratio, jer je u međuvremenu na brodu pronađena u nesvjesnom stanju HUSAN KATICA, brođski kadet, stara 23 godine. Odmah je u pratnji jednog brođskog oficira prevezena u bolnicu, gdje joj je pružena pomoć zbog trovanja. Drugi dan njeno se stanje znatno popravilo, pa je i velika vjerojatnost da će uskoro biti izvan životne opasnosti. (K)

I. nogometna zonska liga

„Segesta“ - „Šibenik“ 1:0 (0:0)

Još uvijek slabo

Utakmica V. kola I. nogometne zone odigrana u Sisku između »Segesta« i »Šibenika« završila je pobjedom domaćih sa 1:0 (0:0). Zgoditak za »Segestu« postigao je Lamza u 75. minuti. Gledalaca oko 1000. Sudac Logar iz Ljubljane.

«SEGESTA»: Vipotnik, Dulaj, Selimbegović, Draženović I., Popov, Smeh, Kramberger, Berek, Lamza, Draženović II., Malčević.

«ŠIBENIK»: Aras, Cvitanović, Iljadica, Bego, Jelenković, Tambić, Zorić, Đurić, Stojić, Supe, Erić, Franjo.

Oslabljena ekipa »Šibenika«, u kojoj su nedostajali Tedling, Živković i Šijaković, nije se mogla suprotstaviti razigranoj jedanaestorici Siščana, koji su za vrijeme čitave igre bili borbeniji i premoćniji, te su zasluženo izborili prva dva boda u prvenstvu. U I. poluvremenu protivnici su uglavnom bili ravnopravni. U tom dijelu »Šibenik« je imao dvije prilike

da postigne zgoditak. To je bilo u 29. i 42. minuti. Cijeli nastavak igre potpuno je pripadao domaćoj ekipi, koja je snažno i u više navrata žestoko navaljivala i često pućala na vrata. Upravo je nevjerojatno da već u prvim minutama tog dijela »Šibenik« nije primio koji zgoditak. Možda i do onog jedinog zgoditka, koji je postignut u 75. minuti igre, ne bi došlo da obrana »Šibenika« nije napravila školsku griješku pred svojim vratima, dozvolivši domaćima da na veoma lak način dođu do zgoditka i dva boda.

U veoma slaboj momčadi »Šibenika« najbolji dio bila je obrana, a kod gostiju navalni red. Sudac Logar je zadovoljio. (b)

REZULTATI V. KOLA

U V. kolu postignuti su ovi rezultati: Segesta - Šibenik 1:0, Lokomotiva - Ljubljana 4:0, Branik - Tekstilac 1:3, Orijent - Jadran

1:0, Metalac - Elektrostroj 1:1, Odred - Rijeka 2:0. Susret Uljanik - Trešnjevka je odgođen.

TABLICA

LOKOMOTIVA	5	4	1	0	16:2	9
TEKSTILAC	5	4	0	1	17:6	8
TREŠNJEVKA	4	3	0	1	7:3	6
ŠIBENIK	5	2	2	1	5:4	6
LJUBLJANA	5	3	0	2	16:14	6
ELEKTROSTROJ	5	2	2	1	7:8	6
METALAC	5	2	2	1	6:8	6
RIJEKA	5	2	1	2	9:7	5
BRANIK	5	2	0	3	15:10	4
ODRED	5	2	0	3	8:7	4
ORIJENT	5	2	0	3	8:13	4
SEGESTA	5	1	0	4	5:10	2
JADRAN	5	1	0	4	4:15	2
ULJANIK	4	0	0	4	1:17	0

RASPORED VI. KOLA

Rijeka - Ljubljana, Jadran - Uljanik, Elektrostroj - Branik, Šibenik - Orijent, Tekstilac - Segesta, Odred - Metalac, Trešnjevka - Lokomotiva.

Poslije II. kola grupnog prvenstva SNP-a

„Prvoborac“ na čelu

»DOŠK« - »SOŠK« 5:1

Prvenstvena nogometna utakmica grupnog takmičenja SNP-a. Sudac Dunkić iz Šibenika vrlo dobar. »Došk« je nastupio u sastavu: Čurković, Kravar, Botužin, Ožegović I., Kević, Jović II., Skelin, Ožegović II., Vukašin I., Vukašin II., Jović I.

Već prve minute dale su naslutiti da će se na terenu odvijati interesantna i uzbuđujuća igra. U jednom napadu domaći Jović I. dodao je loptu Skelinu, koji je glavom postigao prvi zgoditak. Nekoliko minuta kasnije zbog prekršaja u kaznenom prostoru gostiju sudac je dosudio jedanaesterac, koji je izveo Vukašin, ali odveć slabo, tako da je vratar SOŠK-a uspio odbraniti. Daljnji tok igre odvija se u premoći domaćih koji su imali više prilika za postizanje zgoditaka. Iz jedne od brojnih navala Vukašin je nabacio loptu pred gol i Ožegović II. prisebno ju je plasirao u mrežu. Potom se gosti središtu i preko Bačića smanjuju rezultat na 2:1.

U drugom poluvremenu oštar tempo igre ne popušta. Domaći i dalje imaju inicijativu i često ugrožavaju vrata gostiju. Treći zgoditak za domaće postigao je Vukašin II. U veoma fer i borbenoj igri kod domaćih su se istakli Ožegović II., Vukašin I. i Skelin i gotovo cijela obrana. Kod gostiju je dobru igru pružilo desno krilo. (m)

RADNIČKI - DINARA 0:0

Stadion »Rade Končara«. Utakmica grupnog prvenstva SNP-a. Gledalaca oko 200.

Sudac Prelec iz Zadra, pomoćni Belamarić i Bukić iz Šibenika.

»RADNIČKI«: Nikolić, Spahija, Aleksić, Benevrić, Salamun, Krišić, Čala Mario, Krnčević, Čala Mate, Zeherija i Baljkas.

»DINARA«: Grubić, Bojanić, Mrđa, Barišić, Đuić, Čeko I., Čeko II., Zoričić, Škobalj, Urukalo i Drpa.

Početni udarac imaju gosti i već u prvoj minuti Zoričić oprobao udarac, ali netočno. U protunapadu

Mate Čala poslužen od Krnčevića između dva protivnička igrača neometano slabu tuče u golmana. Prvih deset minuta pripada »Radničkom«, ali udarce Zeherije i Baljkasa golman Grubić lijepo brani. U protunapadu Škobalj tuče glavom kraj gola. Igra je brza i dinamična, lopta je sad na jednoj sad na drugoj strani i golmani često interviraju u uspjehom.

U 20. minuti gosti imaju priliku za gol. U brzom napadu kroz sredinu Zoričić praćen od Salamuna izbjija na 5 do 6 metara i u trku tuče, ali Nikolić ga je »pročitao« i u padu odbija u kornjer. U 25. minuti Mate Čala je u situaciji da postigne vodstvo, izbjija u protivnički šesnaesterac, ali opet slabo tuče u golmana. Gosti u protunapadu iznuduju kornjer, golazi do gužve pred golom, Nikolić je prinuđen da napusti svoj gol i lopta tučena od Drpe od njega se odbija u polje. Zatim dva kornjera za domaće, a u 40. minuti Benevrić sa 17 metara tuče poluvisiko, no Grubić odličnom paradom brani. Pred kraj poluvremena Zeherija ulazi u šesnaesterac i sa položaja lijevog krila tuče, ali golman opet brani.

U nastavku igra ništa nije izgubila od svoje dinamičnosti. Puna je obrata, redaju se i dalje naizmjenične navale i uzbuđujuće scene pred oba gola, ali napadači kao da se boje pućati, žele ušetati s loptom u gol. Početak pripada gostima, ali Nikolić je na mjestu ili blagovremeno intervirira. Domaći se oslobađaju pritiska i prenose igru pred gol protivnika. Iz jednog takvog pritiska pored mnogo nogu Baljkas tuče, a Grubić u zadnji čas padom sprečava loptu put u mrežu.

U napadu gostiju s lijeve strane dolazi do opasne situacije pred golom domaćih, ali Kristić skida loptu s noge Urukalo, a Salamun ponovno otklanja opasnost udarcem glave i Drpa sa 2-3 metra glavom prebacuje prazan gol. Domaći se opet zadržavaju pred golom gostiju, ali čestim upropaštavanjem situacija ne mogu da postignu zgoditak. Najljepšu šansu imali su Baljkas i Krnčević u 30. minuti kad su izbili pred golmanom, ali su dozvolili protivničkoj obrani da loptu odbaci u polje. Do konca igre u naizmjeničnim navalama, ali češćim od strane domaćih, završava utakmica.

Domaći su propustili priliku da utakmicu riješe u svoju korist, jer su se više zadržavali pred golom gostiju, stvarajući više nego dobre šanse za gol, ali i gosti su mogli utakmicu dobiti, jer su i oni imali i ako manje šansi za golove.

Kod »Radničkog« odličnu igru pružio je Kristić. Salamun presječan u prvom poluvremenu završio je igru odlično. Aleksić dobar, uz bolju kondiciju bio bi još korisniji. Spahija slab kao i Benevrić, i ako se je ovaj potonji stalno popravljao. U navali koja dobro za-

počne akciju, ali je ne završi najslabije je išlo Matić Čali koji je slabo šutirao i griješio u dodavanju. Marjo Čala, iako bez treninga, dosta je dao, Zeherija bolji i opasniji na krilu nego u sredini. Baljkas bez pogleda pred golom. Kao da ne zna što se oko njega dešava, a Krnčević pored razvlačenja lopte teži ka defenzivnoj igri. Nikolić je dao dobru igru, a u I. poluvremenu obranio je siguran gol.

Kod gostiju golman Grubić se isticao lijepom obranom. Od bekova Mrđa bolji. U solidnom srednjem redu isticao se Barišić. U navali najbolji Urukalo uz dobru suradnju Drpe, Škobalj solidan, dok je Zoričić u drugom dijelu popustio umoran od brzih prodra u I. poluvremenu, Čeko II. kroz čitavu igru bio je slab.

Utakmica je odigrana u fer tencu bez faula i nasrtaja, tako da je sudac Prelec svoj posao obavio lako i dobro. B. K.

TKV - PRVORAC (Vodice) 1:2

Na igralištu »Dinare« u Kninu odigran je nogometni susret II. kola grupnog prvenstva SNP-a između TKV-a i »Prvoborca« iz Vodice. Pobjedili su snalazljiviji gosti sa 2:1 (1:0).

Zore je u prvom poluvremenu doveo svoju momčad u vodstvo, a Skočić je u nastavku igre, nakon jedne gužve, povisio rezultat na 2:0. Pred sam kraj Muždalo je poslao brze akcije navalnog reda smanjio rezultat na 2:1. To je ujedno bio prvi zgoditak TKV postignut u ovom prvenstvu. Gosti iz Vodice zasluženo su osvojili oba boda.

Tablica

Prvoborac	2	2	0	0	5:2	4
Dinara	2	1	1	0	5:0	3
Došk	2	1	1	0	4:2	3
Radnički	2	0	2	0	1:1	2
Sošk	2	0	2	0	2:6	0
TKV	2	0	0	2	1:7	0

Odbojka

8 ekipa u drugom kolu

U nedjelju su odigrane uzvratne utakmice I. kola kotarskog prvenstva u odbojci. Na igralištu TLM »Boris Kidrič« postignuti su ovi rezultati: »Partizan« (Šibenik) - »Partizan« (Skradin) 3:0, Učiteljska škola Šibenik - »Partizan« (Zaton) 1:3, Srednja ekonom. škola Šibenik - »Partizan« (Murter) 1:3, TLM »Boris Kidrič« - Narodna milicija Šibenik 1:3.

U grupi Knin postignuti su ovi rezultati: Vatrogasno društvo Knin - »Partizan« (Golubić) 0:3, »Partizan« (Knin, Polje) - SD »TKV« (Knin) 0:3, »Partizan« (Vrbanik) - »Partizan« (Kistanje) 0:3, »Dinara« (Knin) - »Partizan« (Strmica) 0:3, »Partizan« (Knin) - Škola učenika u privredi (Knin) 3:0.

Prema tome pravo daljnjeg takmičenja stekle su ove ekipe: »Partizan« (Šibenik) »Partizan« (Zaton), »Partizan« (Murter), »B. Kidrič« (Šibenik), »Partizan« (Knin), »Partizan« (Kistanje), TKV (Knin) i Vatrogasno društvo Knin. (A.B.)

POUKA - ZANIMLJIVOSTI - ZABAVA

Mali savjeti

Kuhanje voća bez šećera

U svakom domaćinstvu mogu se i bez šećera pripremiti razni proizvodi od voća koji će se dugo i dobro održati i to sušenjem, oduzimanjem vode, sterilizacijom i td. U ovom slučaju se mogu ostaviti svi nesigurni načini pripremanja voća kao što su oni koji zahtijevaju mnogo šećera (spravljanje soka od maline, sirupi i ostali zaslađeni voćni sokovi). Šećer se dodaje voću jedino zbog povećanja ukusa, ali za održavanje voća to nije potrebno. Voće pripremljeno bez šećera traje duže od voća sa malo šećera, jer je slab rastvor šećera najbolja podloga za razvijanje bakterija. Zbog toga se preporučuje da se šećer promiješa sa voćem ili voćnim sokom tek nekoliko sati prije upotrebe, uslijed čega će konzervirano voće ili sokovi biti mnogo ukusniji.

Voće ne treba ostaviti neiskorišćeno. U Njemačkoj ostavljaju za zimu i dužine, zovine bobice i druge plodove koji kod nas leže potpuno neiskorišćeni. Vrlo je ukusna marmelada od raznog voća, naročito kombinacija kiselih i slatkih plodova.

Za pravljenje marmelade bez šećera voće se najprije očisti i zatim se kuha sa malo vode ili u vlastitom soku, a ako se baš želi onda se pasira. Voće se kuha dok se malo zgusne da bi se sačuvala boja i miris. Tako poluzgusnuta masa sipa se u tegle, zatvori papirnom kojom ne propušta zrak ili kakvim drugim mehaničkim zatvaračem i oko pola sata sterilizira

na temperaturi od 90 stepeni ili se, pak, pri istoj temperaturi kuha u pari. Za pekmez bez šećera najbolje je upotrebiti samo jabuke, jabuke pomiješane sa kruškama ili šljive. Voće se dobro opere, kruške se miješaju s jabukama i zatim kuhaju, dok se ne dobije rijetka masa. Raskuhano voće grubo se pasira i kuha se sve dotle, dok se kašika, kojom se miješa, potpuno ne odvađa od pekmeza.

Vreo pekmez se sipa u sudove, koje ne treba zatvarati dok se na

pekmezu ne uhvati čvrsta koja jer ona mnogo doprinosi održavanju pekmeza.

Ove godine, kada je voće k nas obilno rodilo i kada mnogi domaćini ne znaju šta bi s njim učinili, preporučuje se pripremanje voća bez šećera. Domaćici šećer uopće nije potreban, odnosno njoj potreban u većim količinama jer ga može upotrebiti za voće t prilikom upotrebe marmelade džema tokom zime.

Kako šivaću mašinu smjestiti u stanu

Šivaća mašina neophodna je u kući, ali kad se na njoj ne radi, ona za domaćicu predstavlja problem gdje da je stavi. Ma u kojoj sobi bila, ona kvari izgled. Obično mašina stoji u predsoblju. A to pri ulazu u stan ne čini ništa bolji utisak nego kad bi pred vratima bila razbacana četka i metla zajedno s krpama za prašinu. Šivaću mašinu treba nekako sakriti.

Da bi se mašina »sakrila« potreban je stari kuhinjski sto. On se može malo suziti i na njemu se moraju produžiti noge za onoliko koliko je potrebno da se ispod nje uvuče mašina. Mašina pod stolom može se staviti u predsoblju. Preko stola se napravi dug pokri-

vač od šarenog kretona ili cipele. Pokrivač će izgledati ljepše, a se dodaju volani opšiveni svilo. Tako lijepo do poda zastrt sto stoji se uza sami zid u predsoblju gdje može poslužiti za ostavljanje kaputa, torbica, rukavica i ostale sitnica. Da bi ugaio sa stolom ispod koga se krije mašina izgledao se ljepše, iznad njega objesi se ogledalo na debelim gajtanima. Ako predsoblju ima prozor, zavjesa njemu treba da je od istog materijala od koga i prekrivač na stolu. Tako će se sakriti mašina i biti jedan potreban komad namještaja u predsoblju. (Sedma sila)

Zanimljive novosti iz svijeta

U TRAŽENJU »IDEALNOG BRODA«

Četrdeset i šest stručnjaka iz oblasti oceanografije, brodogradnje i moreplovstva, raznih nacionalnosti našli su se ovih dana u holandskom gradu Vagernigenu da u tamošnjem istraživačkom institutu za brodogradnju održe niz savjetovanja o problemu kako treba da izgleda »idealni brod«. Osnovu za njihove razgovore i zajednički rad čine prethodna proučavanja najistaknutijih stručnjaka Njemačke, Sovjetskog Saveza, Amerike, Japana, Velike Britanije i drugih zemalja o »držanju« broda za vrijeme bure, uzimajući u obzir veličinu i oblik broda, kao i mašine koje ga pokreću. Prema njihovom mišljenju, za posljednjih 25 godina oblik prekomorskih brodova i njihovih elisa znatno je usavršen, ali se još nije mogao naći standardan model »idealnog broda« koji bi u optimalnoj mjeri odolijevao talasima na otvorenom oceanu. Stručnjacima, koji treba da ostvare zamisao o »idealnom brodu«, stoji u Vaningenu na raspolaganju naročiti bazen u kome se mogu proizvesti sve vrste talasa koji u svakom pogledu odgovaraju talasima na otvorenom moru.

ĐURĐEVAK PROTIV SRČANIH OBOLJENJA

Jedna njemačka farmaceutska firma iz Ludvigshafena proizvela je nedavno jedan nov preparat čiji glavni sastojak čini biljni sok prolietnog cvijeta đurđevka i koji se pokazao kao izvrsno sredstvo u liječenju nekih oboljenja srca. Novi preparat, odgovorajuće doziran, djeluje slično poznatom lijeku strofantinu, a nad njim ima tu prednost da je znatno jeftiniji.

GLICERIN SKRAĆUJE VRIJEME POTREBNO ZA PRIPREMANJE HRANE

Dodavanjem male količine glicerina u vodu može se znatno skratiti vrijeme potrebno za kuhanje povrća i drugih namirnica. Do ovog otkrića došla je 14-godišnja Amerikanka Brenda Kenegis, prilikom opita koje je izvodila u okviru praktične nastave u gimnaziji koju pohađa. Između ostalog, ona je utvrdila da se dodavanjem glicerina u vodu u kojoj se kuha jaje, vrijeme od tri i po minuta, koliko je potrebno da ono bude ukusno, skraćuje na svega minut i po. Otkriće ove američke gimnazijalke izazvalo je velik interes ne samo kod proizvođača pripremljenih i polupripremljenih životnih namirnica, već i među kemičarima, tako da je Udruženje američkih kemičara obrazovalo naročitu ekipu stručnjaka koji će provjeriti njene rezultate.

NOVI SOVJETSKI REKORD I LET OKO MJESECA, VENERE I MARSA

U jednom od posljednjih brojeva časopisa »Sovjetska avijacija« objavljen je članak u kome se kaže da će »u ne tako dalekoj budućnosti« jedna sovjetska letilica na atomski ili kakav drugi pogon, koja bi imala brzinu od 100.000 kilometara na sat, poduzeti putovanje, bez spuštanja, oko Mjeseca, Marsa i Venere.

Ovo smelo tvrđenje dano je poslije uspjeha sovjetskog reaktivnog aviona »Tu-104A« kojim su nedavno oborena dva stara i postignuta tri nova svjetska rekorda. Naime, »Tu-104A« tukao je rekord švedskog avijatičara Neja u brzini reaktivnim avionom bez tereta koji je, 1955. godine, uspio da postigne srednju brzinu od 900,66 kilometara na sat. Također je tučen i rekord američkog avijatičara Džeretrija u brzini s tovarom od jedne

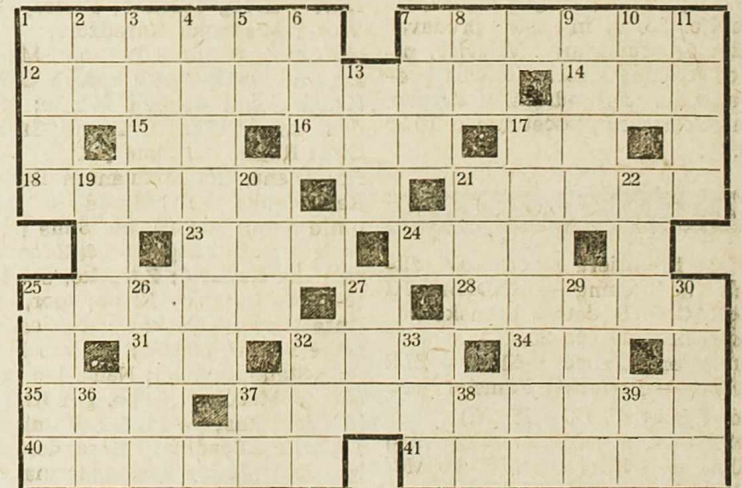
tone koji je iznosio 660,2 kilometara na sat, a bio je postignut avionom »Daglas Ha-26-F«. Sovjetski avion »Tu-104A«, s teretom od deset tona, prevaleo je linijom Moskva - Orša - Moskva, iko iznosi 1002 kilometra, za svega sat, 1 minut i 48,2 sekundi, letje prosječnom brzinom od 972,8 kilometara na sat. Istovremeno postavljen svjetski rekord u brzini aviona s teretom od dvije i pol tona.

NA JUŽNOM POLU MINUS 73,5 STEPENI

Američki naučnici koji u okviru rada Međunarodne geofizičke godine borave na Južnom polu zabilježili su, prema jednoj vijesti »Njujor Tajmsa«, dosad najnižju temperaturu na Zemlji: minus 73,75 Celzijusova stepena. (Sedma Sila)

Križaljka

VODOVARNO: 1. kudjelja, 7. naziv za jednu upravnu jedinicu FNRJ, 12. ime i prezime poslanika kotara Šibenik u Narodnoj skupštini FNRJ, 14. dio tjedna, 15. lična zamjenica, 16. biljarski štaf, 17. kemijski simbol za »molibden«, 18. sitne čestice elemenata, 2. britanski otok u Sredozemnom moru, 23. spis, 24. morsko pristanište, 25. vrsta kolača, 28. žensko ime, 31. dva jednaka vokala, 32. naziv za abeskijskog poglavicu, 34. često kinesko muško ime, 35. krtatica Narodno-oslobodilački odbor, 37. jedan odjel u našoj upravnoj jedinici koji se brine o lokalnoj djelatnosti, 40. vrhunac drskosti, 4. hotelski vratar i sl.

OKOMITO: 1. država u Aziji, 2. inicijali imena i prezimena starokavkaskog kroničara »Kronika«, 3. ćelik, 4. muzički izraz »živo«, »vrateno« (po talijansk-m), 5. krtatica za vlastitom rukom, planina u Turanu, 7. dvorac u Epsomu, 8. krtatica za »preporod«, kumir, 10. kemijski simbol za »natrij«, 11. žensko ime, 13. muški pjevački glas, 17. jedan od službenika naše upravne jedinice, 1. pod, zemljišta, 20. kupalište u Istri, 21. otok u Irskom moru, 22. pretpština za čitanje, 25. jezero u Africi, 26. engleski borac protiv tropskih bolesti (Nobelovac 1902. g.), 27. stara nizozemska mjera tekućinu (iznosi 155 l.), 29. ličnost, 30. stara država u Aziji, 32. svoj rodbina, 33. krtatica za sekretarijat unutrašnjih poslova, 36. uzvi pri skakanju, 37. inicijali prezimena i imena autora »Kima«, 38. str na krtatica za broj, 39. nižejni veznik.

Rješenje križaljke iz prošlog broja vodoravno: 1. Ivan Mažur, 13. dirati, 14. goniti, 15. okat, 16. sol, 18. tlak, 19. LT, 20. Pačevo, 23. la, 24. ovite, 26. Danka, 28. orasi, s, 30. piaca, 32. zi, ale, 35. NR, 36. Oja, 38. odora, 40. Apo, 42. Valerije Katul. Inicijali okomito: 39. Ante Kovačić.

ŠIBENSKI LIST

organ Socijalističkog saveza radnog naroda kotara Šibenik Uređuje redakcijski kolegij

Glavni i odgovorni urednik: Nikola Bego

Uredništvo: Šibenik - Ulica Jelke Bučić 5 - Tel. br. 5-62

Tekući račun: Komunalna banka Šibenik broj 47-KB-15-Z-182

Rukopisi se ne vraćaju Pretplata za tri mjeseca 130, za pola godine 260, a jednu godinu 520 Din

Tisak: »Štampa« Šibenik